

Domoljub

V Ljubljani 4. junija 1941

Leto 54 Štev. 23

Redazione e Amministrazione: Ljubiana, Kopitarjeva 6 — Abbonamenti: Anno 38 din; L. 11.50. Estero, anno 60 din.

Sosvet je imenovan

Z odlokom Duceja, Notranjega Ministra in na predlog Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino je bil imenovan sosvet za omenjeno pokrajino. V sosvetu so gospodje:

dr. Marko Natlačen, sin Petra in Jožef, rojen v Mančah (Vipava) 24. aprila 1886, odvetnik, bivši ban;

Ivan Pucelj, sin Frančiška in pokojne Ivane, rojen v Velikih Laščah 1887, posestnik, bivši minister;

dr. Matija Slavič, sin pokojnega Matija in Ane, rojen v Bučevčevih 27. januarja 1877, rektor vseučilišča v Ljubljani;

Franz Heinricher, sin Franca in Marije, rojen v Selcih 29. februarja 1897, podpredsednik Zveze industrijcev;

dr. Ivan Slokar, sin Ivana in Marije, rojen v Mostah 8. oktobra 1884, glavni ravnatelj Zdravne gospodarske banke in predsednik Društva bančnih in zavaroval. zavodov;

Karel Kavka, sin Mihaela in Apolonije, rojen pri Sv. Pavlu (Domžale) 22. oktobra 1897, stavbenik, predsednik Obrtne zbornice;

Milko Pirkmajer, sin Frančiška in Marije, rojen v Framu 15. februarja 1893, inženir; dr. Jože Lavrič, sin Karla in Ane, rojen v Moravčah 18. marca 1903, glavni tajnik Kmetijske zbornice;

Albina Šmerkoltj, sin Viljema in Marije, rojen v Korminu 2. februarja 1886, trgovec, predsednik trgovskega odseka Trgovinskoindustrijske zbornice;

dr. Jože Basaj, sin Jakoba in Marije, rojen na Suhu 5. oktobra 1887, ravnatelj Zadrugne zveze;

Lojze Sitar, sin Petra in Marije, rojen v Meščah 25. maja 1906, trgovski strudnik, zastopnik trgovskih uslužbencev;

dr. Vladimir Valenčič, sin Ivana in Uršule, rojen v Trnovem pri Ilirski Bistrici 26. februarja 1903, zastopnik bančnih uslužbencev;

Rudolf Krušec, sin Štefana in Elizabete, rojen v Gaberju 6. aprila 1898, mehanik, zastopnik industrijskega delavstva;

Karel Rogžna, sin Mihaela in Marije, rojen v Drevčah 12. februarja 1909, kmet, zastopnik kmetijskega delavstva.

Duce, hvala Vam

Na drugem mestu navajamo članke, ki jih je Duce imenoval v Sosvet za Ljubljansko pokrajino. Pričakujemo, da se bodo gospodje svetovalci izkazali vrednim visokega zaupanja in bodo svojo važno nalogo pravilno vrtili.

Današnji veliki zgodovinski časi pomenijo prelom doseganosti. To moramo upoštevati vsi in sektor delovanje usmeriti v pravcu, ki nam ga narakuje sedanjost, da bo bodočnost tem lepša.

Vodja velike fašistične Italije g. Mussolini je z imenovanjem Sosveta, kakor je Ducejeva neizpremenljiva navada, ohranil svojo moško besedo in potrdil svoj veliki sloves modrega državnega voditelja.

Po zaslugi Duceja in njegovega odličnega svetovalca Eksc. Visokega Komisarja Graziolijsa posveča Italija vso skrb blagru slovenskega ljudstva, čeprav je sama še vedno v vojni vihri. Tudi to velja poudariti.

In ali moremo le za trenutek prezreti odlično, tako rekoč bratsko vedenje italijanske vojske v naših krajih, in sicer ves čas od njenega prihoda v deželo do današnjega dne. Zato prav nič ne pretiravamo, če slovesno in iskreno izjavimo italijanski vojski in njenim voditeljem svojo globoko hvaležnost, da so prišli med nas kot sinovi resnično kulturnega naroda.

Kako veselo je bilo mehko slovensko srce tiste prve dni vapoosod, kjer se čuje mila slovenska govorica, ko je bila po zgodovinski zaslugi Duceja s ustavo zajamčena slovenskemu narodu popolna kulturna samouprava in svoboda našega jezika in naših narodnih šol in navad. Zajamčene so nam bile slovenske šole od ljudskih do srednjih in visokih. Vse slovensko šolstvo je tako dobilo v Duceju najplemenitejšega podpornika in najzanesljivejšega varnika.

In ali ne bodo velika javna dela, ki jih je naročil naš Duce, rešila ljudstvo in bližnjih dnih skrb za vsakdanji kruh? Trdno smo končno prepričani, da bodo v okrilju slavnega in velikega ita-

lijanskega Imperija prišli tudi naši državni in samoupravni uslužbenci in njih družine, ki jim do zasedbe po italijanski vojski ni bilo z rožicami postlano, do življenja, dostojnega šolanega človeka.

Kaj pa mi Slovenci? Nekaj je gotovo: Hvaležni moramo biti. Ali niste opazili, s kakšnim veseljem je vzelo mlado in staro v roke italijansko-slovenske učbenike in si prizadeva čimprej naučiti se italijanskega jezika?

Zato pa lahko iskreno zatrdimo: Naj nam pri- neset bodočnost karkoli, eno je že danes gotovo: Spoznali smo se in prijatelji smo postali.

Duce, hvala Vam! Naj Vam bo sreča mila!

Ducejevo sporočilo branilcem Imperija

Na Binkošti dne 1. junija 1941. je general Gazzera, generalni guverner in vrhovni poveljnik vojske v vzhodni Afriki med viharnim navdušenjem prebral ponosnemu prebivalstvu v Džimi Ducejevo brzojavko, ki zagotavlja vso zvestobo hrabrim branilcem Imperija, ki sodelujejo v veličastni tekmi žrtvovanja ter dajejo vedno hujšemu sovražnikovu napadu kar najbolj zagrizen odpor. V njihovih junaških dejanjih ter njihovi odločni in neupogljivi volji, se odraža zapoved, da je treba vztrajati čez vsako mero.

Pri slovesnosti, ki se je odigravala osem tisoč km daleč od domovine, v mestu, porojenem iz dela in gorečnosti italijanskih pionirjev, so bili v duhu navzoči borci iz vseh abesinskih posadk, ki do konca izpolnjujejo težavno nalogo dajati sovražniku poala in ga zadrževati od drugih bojšč. General Gazzera je imel pri tej priliki govor, v

Brzobjavljate lahko tudi v slovenščini

Uporaba slovenskega jezika pri brzobjavkah

Pokrajinsko ravnateljstvo za pošte, telegraf in telefon v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico na vse pošte:

1. Dovoljena je uporaba slovenskega jezika za privatne brzobjavke, ki se izmenjajo med Ljubljansko pokrajino in Kraljevino Italijo in ozemljem bivše Jugoslavije, zasedenim po italijanski vojski.

2. Dovoljena je tudi uporaba slovenskega in albanskega jezika za državne in privatne brzobjavke, izmenjane med Ljubljansko pokrajino in Hrvaško.

3. Dovoljena je uporaba albanskega in črnogorskega jezika za privatne brzobjavke, izmenjane med Ljubljansko pokrajino, Albanijo, Črno goro in ozemljem bivše Jugoslavije, zasedene po italijanski vojski.

4. Pristojbine so naslednje:

a) za Hrvaško iste kot so bile v veljavi med Italijo in bivšo Jugoslavijo;

b) za Črno goro iste kot za notranji promet bivše Jugoslavije;

c) za Albanijo iste kot so določene po mednarodni brzobjavni tarifi za Albanijo.

5. Za privatne brzobjavke, izmenjane med Ljubljansko pokrajino, Kraljevino Italijo, ozemljem bivše Jugoslavije, zasedenim po italijanski vojski in Hrvaško nista dovoljena uporaba tajnega sloga in promet s plačanim odgovorom.

6. Brzobjavke se bodo sprejemale na odgovornost pošiljatelja in se bodo po možnosti odpravljale, v kolikor bodo zveze na razpolago.

Izkazujte zasedbeni oblasti dostojanstveno dolžno čast in spoštovanje!

Ducejevo sporočilo branilcem Imperija

katerem je izrazil svoj ponos, da zapoveduje takim junakom. Posebno je poudaril poštrevnost žena v Imperiju. Prebral je potem odgovor na Ducejevo brzojavko, v kateri izraža voljo vseh borcev, da se bodo do konca borili za zemljo, namočeno s slavnostno krvjo toliko padlih Italijanov.

Zmagovit konec boja za Kreto

Uradno poročilo št. 363 glavnega stana italijanskih Vojnih Sil pravi:

Boji na Kreti so se končali. Naši ujetniki na tem otoku so bili osvobojeni. Naši oddelki nadaljujejo s čiščenjem v pokrajini, ki jim je bila določena.

Visoki Komisar v ljubljanski bolnišnici

Te dni je obiskal Visoki Komisar Eksc. Emilio Grazioli ljubljansko bolnišnico. Najprej si je ogledal načrte posameznih bolniških poslopij, nato pa oddelke, ki so najbolj pomanjkljivi.

Gospod Visoki Komisar si je ogledal vse bedne naše bolnišnice kot talestno zapuščeno prejeljnih dni: po dva bolnika na eni postelji, srednje vrste postelje s posameznimi sobah id.

Visoki Komisar se je sanjal tudi za položaj bolnikov, prijame se je pogovarjal z njimi in najbolj revne denarno obdaroval. Vsem je hotel skrajšati odraščanje.

V stroškem oddelku je Eksc. Visoki Komisar takoj ukazal, naj napišejo seznam potrebnih igrar, ki jih bo kupili za otroke. Tako bodo malčki ob igralkah nekoliko potrabili na svoje gorje.

Potrdjeval je glede hrane in odredil, da se mora peči za bolnike boljše kruh.

Eksc. Visoki Komisar je odločil, da mora v osmih dneh dobiti vsak bolnik svojo posteljo. Določil je tudi komisijo, ki bo to delo prevzela in naročila toliko postelj, kolikor jih bolnišnica potrebuje. Za vse to je komisija že dobila potreben denar. Vse srednje vrste ležališ se morajo po nalogu Eksc. Visokega Komisarja odstraniti in prenesti v neopremljeni kirurški paviljon.

Bolniki, kakor tudi zdravniki so bili obiska Visokega Komisarja sreča nad vse veselji, saj se prvič lahko videli resno zanimanje in voljo, da se nečestotki, ki so bili v polpreteklem času pred prihodom Italijanov, pravi evropski škandal, takoj odstranijo.

Bodi g. Visokega Komisarja Eksc. Grazioliju izročena na oddelno skrb za naše bolnike in bolnišnice v imenu vojnega slovenskega prebivalstva tudi naša globoka in iskrena zahvala!

Pregled vojnih dogodkov Po italijanskih poročilih

Pretekli teden je bil poln zanimivih dogodkov z vojnih bojišč.

V Severni Afriki so Italijanske in nemške čete na bojišču pri Solumu zavzele neko valno sovražne postojanke in zajele uplenke, 9 topov in 7 tankov. Pri Dami se bojni oddelki dvakrat osvojili angleške letalonosilke, rušilce in štirje panjke. Druga letala so bombardirala Indjo, zasledila v tobrušnem pristanišču.

V Vzhodni Afriki so Angličani močno napadali na bojišču Galla in Sidama, a so bili posred odbiti.

Indi boji se vodno dirjajo na otoku Kretu v Sredozemskem morju. Tako Angličani kot Nemci in Italijani dobivajo nova zvišenja; prvi po morju, drugi po suhi. Države osi so dosegle nove uspehe, nekaj z črtnim napadom so vzgle sovražnika iz njegovih postojank in zavzede — ko so pisane — glavno mesto na Kretu Hieraklio (Kazije). Angličani so v bitkah na Kretu izgubili desetih 11 krizark, 8 rušilcev in še nekaj drugih lahkih ladij.

Nemška letala Indja obiskujejo, ki je v svojem prvem boju v Severnem morju proti promon-

tim angleških silam postopoma angleško obkrožila. Hodec ter poskušoval bojni ladjo »King George V«, se je morala že štiri dni boriti z angleškimi brodnjari, ki je obiskujejo namudne onemogočilo za boj. Obiskujejo se je 27. maja, močno poskušoval, postopil 400 mornarjev svoj zahodni od Kreta.

Dne 27. maja so se Italijanske čete iskrale na Kretu.

Italijanski letalci in mornarji so tovarniško rume ob rami bore z nemškimi vojniki in se odlikujejo po svoji drznosti in junakstvu dela. Komitirja je tudi upornost vojaškega krivca generala Stila Frienda v časopisu »The Times«, da je konen vojske na Balkanu pokanal na odločno odločilo, ki ga je Italija dosledaj sprejela na vojno v Evropi in v Afriki. Italijani so odločno rešili svoje nalogo, ko so v Afriki vrnili mud ro mornarji in pol angleških vojakov s 1500 letali, polovico angleških pomorskih sil in pol milijona ton angleškega trgovskega brodnjari. Po nemški Italijanski službi je morala Anglija svoje zmazane uspehe v Afriki plačati s popolnim porazom na Balkanu in v Severni Afriki.

Nadzorstvo nad uvozom

Duce,

Prvi Maršal Cesarstva, Poveljnik vojnih sil na vseh bojiščih,

na podlagi Člena 6. kr. uredbe z dne 8. Julija 1938-XVI, št. 1415, na podlagi Členov 15, 17 in 18. vojnega zakona, katerega besedilo je bilo potrjeno po omenjeni kr. uredbi, na podlagi kr. uredbe z dne 10. junija 1940-XVIII, št. 54, ki predpisuje uporabo vojnega zakona na državnem ozemlju, in ker smatra za potrebno, da se izdajo predpisi glede uvoza na ozemlja bivše kraljevine Jugoslavije, zasledena po italijanski vojski,

odreja:

Člen 1. Uvoz blaga na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, zasledena po italijanski vojski, z ozemlja, ki niso ozemlja italijanske države ali kraljevine Albanije, je dovoljen samo v predhodno dovoljivo pristojnega civilnega komisarja.

Po predajem oddatka izdane dovoljivo predpisujejo obliko in način plačila voznega blaga, če treba, tudi v nasprotju z veljavno predpisi glede izvoza plačilnih papirjev, glasilov se na jugoslovansko valuto.

Člen 2. Civilni komisarji lahko tudi mimo primerov, določenih v Člen 6. razglasa z dne 29. aprila 1941-XIX, objavljenega v Uradnem listu št. 145 z dne 3. maja 1941-XIX, dovoljujejo z ozemlja bivše kraljevine Jugoslavije, ki niso zasledena po italijanski vojski, in iz svobodnih pasov Kvarnera in Zadra brez plačila carine in drugih carinskih davčnin uvoz potrebnih predmetov, potrebnih za življenje civilnega prebivalstva in za oskrbo zasledenih čet.

Oprostitve se sme dovoliti za potrebe davke za imela, prodajo in potrošnjo, glede katerih ostanejo v veljavi dosednji predpisi.

Člen 3. Kolikor gre za izvoz blaga in drugih predmetov na ozemlja bivše kraljevine Jugoslavije, zasledena po italijanski vojski, ostane v veljavi določila Člena 3. razglasa z dne 21. aprila 1941-XIX, objavljenega v Uradnem listu z dne 25. istega meseca.

Člen 4. Ta razglas je objavljen v uradni listi kraljevine Italije in z uradnim potpisom civilnih komisarjev na občinskih sodnih mestih.

Iz glavnega stana obveščenih sil
dne 17. maja 1941-XIX.

MUSSOLINI.

Bolgarske čete so zasledile grška obzidja Samotrate in Tenos v Egejskem morju.

Oprostem pošar je uničil na Finskiem vsi Tsinjenjaki in Tjupurimski. Skorje je 90 milijonov finskih mark.

1000 avtorjev je v čilskomavskem generalatu, od teh v Pragi 100. Prilici hoteli imajo 5000 sob in 4000 postelj.

Kratke z vsega sveta

V Velikem Bečkercu so sklenili, da bodo bili romunskim oblastem v zameno za sol, alkohol, cigalice in petrolej sto vagonov koruze. Poveljstvo madžarske vojske je izpustilo vse jugoslovanske vojne ujetnike nemške, bolgarske in hrvaške narodnosti.

Štiri romunski kralji Karol in gospa Lupeacu sta dospela v Zahodno Indijo, kjer se bosta menda stalno naselila.

Za delo v vojni industriji morajo porabiti počitnice nemške visokoočnike.

Ena Mitroglav, ki je bil v Jugoslaviji zaradi raznih atentatov obsojen v odsotnosti na smrt, se je nedaj kot pomiloščen vrnil v Bolgarijo.

Pet italijanskih generalov (Miletti, Telleri, Lorenzini, Mela in Volpini) je padlo v prvem letu vojne za Romovino.

29.500 cigunov, živečih doslej na Slovenskem, se bo moralo vrniti v svoje domovne občine in tam stalno bivati, je ukazal slovaški notranji minister.

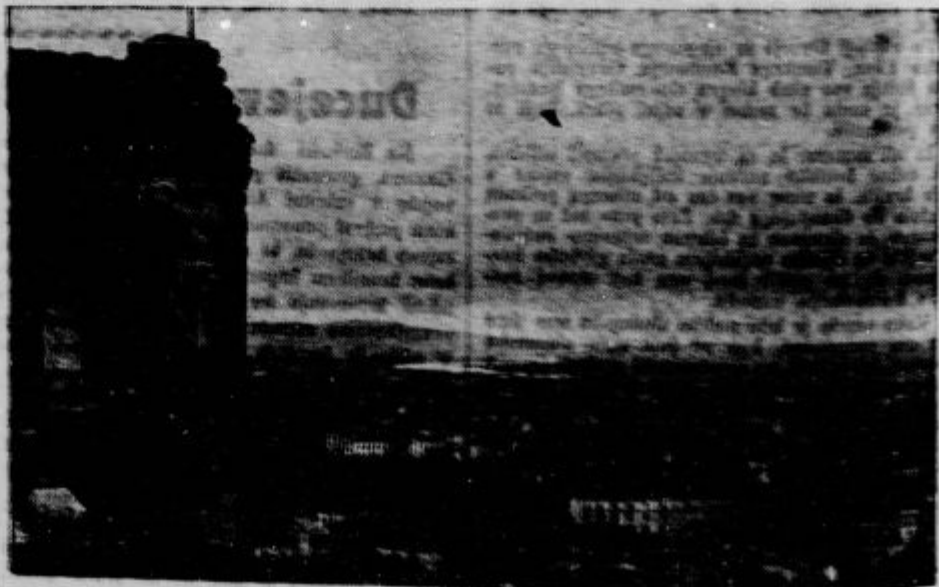
50 severnih jelenov je raztrgal medved v blizini jezera Kolehjuna ob norveški švedski. Načrt za podzemno železnico je izdal odbor tehnikov v Pragi.

Naplanirane učitelje imajo v perujskem mestu Ayacucho.

Korporativni red bo uvedla Italija, je izjavil njen predsednik De Valera.

V Holandiji so uvedli obvezno delovno službo tudi za ženske.

Precej hudi potres je bil v noči od petka na soboto 24. maja v notranjosti Turčije.

Zemlje imamo pre malo

Pred leti je imela zemlja majhno veljavo in je bila na slabem glasu: Kdor je le mogel jo je pobrisal s kmetov in zemlji prešerno obrnil hrbit. Zvesti so ji ostali v svojem srcu prav za prav le zelo redki ljudje — celo na kmetih. Nič lažjega ni bilo v onih letih, kakor slišati ljudi vse vprek govoriti, da je kmet biti zadnja in da si vsak skuša pomagati kakor ve in zna, da se izmota iz vezi zemlje in kmetije ter se pretokče na »boljšer«. Prav posebno so takšni načrti omamljali kmečko mladino, ki je večkrat tudi brez nujne potrebe bežala v mesto in tovarne.

Takrat so bili vsi klci in opomini zastoj. Celó med izobraženci so se pred leti našli, ki so se norčevali iz svarilnih opominov in jih nazivali za sentimentalno, jokavo zanesenjaštvo brez stvarne podlage in vsebine. In če se je kdo v tistih nedavnih časih predzrnil zapisati ali povedati, da je vendar tudi na kmečki zemlji mogoče življenje urediti tako, da se bo mnogo več ljudi lahko preživljalo z obdelovanjem zemlje, samo urediti je treba posestne razmere, pridobiti nove zemlje in dvigniti donos, so ga hitro in glasno prekricali: »Samo industrija vas bo rešila; dajte nam industrijo!«

Niso minila tri leta — pa je pesem dobila drugačno »vizio«. Ugovarjal bi kdo, češ, da so sedaj izredne vojne razmere. Nič ne rečem. Ali dandanes je že tako, da so narodi in njihove dežele tudi v mirnih in normalnih časih predvsem navezani sami nase. Če je narod ali država le preveč odvisna od tujine, zlasti glede najvažnejših sredstev za življenje (in med ta sredstva sodi v prvi vrsti prehrana ljudstva, dalje razne surovine za tovarne, kakor n. pr. bombaž za tekstilno industrijo, razne rudnine itd.), se ob vsakem mednarodnem pretresu znajde v obupni stiski. In ljubeza miru je na svetu vendar tako malo! Zato so bili vedno in so še (pa ne samo v sedanjih izrednih časih) umestni glasovi modrih ljudi, ki vedno in ob vsaki priliki priporočajo, naj si narodi uredijo svoje gospodarstvo po svojstvih in kakovostih svoje zemlje in v najtežnejši zvezi z njo.

Zmeraj je bila in zmeraj bo prva — lastna zemlja! Pa naj bo komu prav ali ne. Tudi za industrijo velja to. Tieta industrija, ki predeluje in izdeluje proizvode lastne zemlje, je trdna in varna — druga visi v zraku, ker je odvisna od tujih surovin. (Le pomislimo na težave tekstilne industrije, ko še niti v vojni nismo bili!)

Zemlja je mati vseh tvarnih dobrin. Daje nam vsega, kar potrebujemo za telesno življenje. V rednih razmerah, ko je za denar vsega dovolj, na to radi pozabljamo — zato se lovimo za vsem drugim; v težkih časih pa je prilika, da si to veliko resnico priključimo živo pred oči, se je v polnem pomenu zavemo in po njej uravnamo tudi svoje dejanje in nehanje.

Več dostojnosti

(Nekaj samokritike)

Večkrat ste, g. urednik, že grajali razne prostaške izraze, ki so našli med naše ljudstvo, zlasti med tisto, ki posluša svoj evangelij po raznih beznicah. Nekaterikrat ste že grajali nedostojno vedenje, zlasti med našo nadebudno mladino, ki se to nerodnosti ne more otresti niti na največjih krajih. Naj tudi jaz, večni cestar in popotnik, vzamem to reč malo na piko. Mislim, da škodovalo to nikomur ne bo.

Znana mi je nekatera vas in vasica tam na Gorenjskem, pa tudi doli na lepem Dolenjskem. Poznane so mi hiše in družine, pa tudi njih lepe, še bolj pa morebiti njih grde in slabe navade in razvade. Po njih daleč po svetu slovim. Hvala gre ekoli tri vasi, graja pa kar do devet vasi daleč, pravi pregovor.

Morebiti mi bo kdo vrgel pod nos, naj se brigam za svoje nerodnosti, slabosti drugih pa naj me ne brigajo. Tudi to sem že storil in bom še, danes mi pa oprostite, če ne bom pometal pred svojim pragom, ampak bom malo pokrtičil naše mlajše.

Zašel sem že nekaterikrat kot cestar in popotnik v kakšno našo cerkev — tam na deželi in ostal sem bolj zadržan kakor plevel, ki jih veter zanaša daleč stran. Med plevami sem imel priliko opazovati, kaj počnajo farne »pleve«. Zlasti nosi med njimi komaj šolskim klptom od-

Mi Slovenci imamo — pravijo — zemlje pre malo. Namnožili smo se res, in tesno nam je postalo na svoji zemlji; kjer so bila včasih rodovitna polja, so zrastle nove hiše in poslopja in tam ni mogoče več orati in sejati. Ljudi zmeraj več, zemlje takorekoč zmeraj manj... Pa je vendar pred leti kazalo, da je še te zemlje — preveč! Marsikje je bila puščena v puško, marsikje slabo obdelana, marsikje zamočvirjena...

Ali smo že kdaj pomislili, da je tudi z zemljo in zlasti z njo treba varčno gospodariti? Se pravi: vse možnosti poiskati, da zemlja čim bolj koristno donša svoje sadove in darove. Ko krojač, ki si mu prinesel prav pičko blaga, ureže obleko, dobro pretehta, kako bo sleherni kosček koristno obrnil in izkoristil. Morda je res na kakem pripravnem mestu moral več koscev zložiti in sešiti, ali obleko je le naredil in je cela ter dobra. Po tem primeru naj bi tudi slovenski ljudje, v prvi vrsti kmečki, gospodarili s svojo zemljo.

Naš kmečki stan glasno terja, naj bo zemlja last tistega, ki jo obdeluje. Prav je tako! Mi smo tudi v »Domoljubu« in drugod zagovarjali in še zagovarjamo to stališče. Samo nekaj zelo važnega je treba vprašati ob tej zahtevi: »Ali pa tisti, ki zemljo dobi v obdelovanje, zna gospodariti z njo?« Pa še drugo vprašanje: »Ali tudi joče varčno gospodariti z zemljo, ki jo ima tako malo?«

Kaj hočem reči, ko pravim: varčno gospodariti?

Reči hočem, da mora vso, kar se le da, izrabiti in sicer tako, da bo dala, kolikor dati mora. Če je doslej marsikje bilo drugače, nima kmečki stan pravice zahtevati še nove zemlje morda iz rok nekmetov, ki so pa boljši gospodarji z zemljo mimo njega. To bi se reklo, zemljo zametavati in zapravljati.

Najprej mora biti povsod vsa zemlja, ki je v kmečkih rokah, do skrajnih možnosti izkoriščena. Nikjer bi ne smelo biti močvirnih zemljišč, ki se dajo osušiti, nikjer neplodno zanemarjenih stelnikov, z grmovjem prerastlih košenic, ki bi se mogle donosneje obdelati! Nikjer med njivami skal in po travnikih zaraščenih jarkov! In še marsičesa drugega ne.

Pravite: »Ni denarja; kar naštevaš, pa vendar stane!«

V glavnem stane mnogo vneme in ljubezni, denarja malo. In še stane nekaj sodelovanja med sovaščani in sosedji in mnogo pridnega dela. Kjer je vse to, se dobijo tudi denarna sredstva.

Naša zemlja bi morala dati in bi lahko dala še enkrat toliko! Če ne da?

Sedanjí časi so prav pripravi za takele misli: Če bi pred leti govoril o tem, bi se mi marsikdo smejal, danes je pa vsa stvar jako resna. Resna in od sile pomembna je v resnici vedno, le ljudje večkrat mislo resni in ne prevdarni. Lovimo se za počene groše, a cekinov ne vidimo.

raslo pobalinstvo. Nekateri starejši jim pa z molčanjem priključajo in pritrjujejo, ko zlasti med pridigo uganjajo razne neslanosti in zabavljajo čez to ali ono naredbo, kakor bi bili ti otroci modrost in pamet in učenost vsega sveta v zakup vzeli. Pa tudi Evine hčere niso popolnoma izvzete. Gledam jih, kako nekatere s pomilovalnim nasmeškom kažejo na svoje slabše oblečene tovarišice, druge pa z ogledalcem v roki ali v ročni torbici ogledujejo in obžalujejo svoj nežni obrazek, druge popravljajo gube pri svoji obleki, kakor bi še doma ali med potjo ne bile najmanj devetindevetdesetkrat vsega popravile in uravnale. Ampak lepe hočejo biti!...

Znano mi je, kako nekatere župnije, zlasti pa še nekatere podeželske duhovnije hodijo od Poncija do Pilata, da bi dobile duhovnika in bi jim ne bilo treba celo uro in še več hoditi do cerkve. Potem pa s takimile in še hujšimi nerodnostmi grene življenje duhovniku, ki se v svoji ljubezni zanje žrtvuje.

Stopimo iz naših podeželskih cerkve venka! na naše bele ceste! Tam srečavamo zlasti ob nedeljah popoldne o poletnih dneh ljudi obojega spola, ki se imajo za inteligentne in bi me precej težilo za razhajenje časti, če bi jim v obraz povedal, da so z inteligencijo še dolgo časa skregani. Srečavam torej ljudi, ki s svojim prostaškim

Zobobol'lahko odstrani

VERAMON.

Veramon se nadalje upoablja pri glavobolu, po preveč zavitem alko-holu, pri bolečinah ran in bolečnih menstruacij.

Zavrtki z 2 tabletama in s 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Ogla. reg. pod št. Br. 51504 od št. Xl. 1936

vedenjem že dolgo več ne spadajo na cesto, ampak kvečjemu še v kakšen napol podrt avinjak.

Pa tudi ljudje na deželi, pri delu ob cestah, delajo nekaterikrat tako dvomne in opolke opazke za tujci, ki niso ravno njihove sorte, da bi bilo desetkrat bolj pametno, če bi svoje opazke molče požrli. Naj mi bo dovoljeno, da rabim to malo manj dostojno besedo.

Cudno je danes življenje na svetu. Narod se dviga proti narodu, stan proti stanu, obrtnik proti obrtniku, kmet proti kmetu, da še celo brat proti bratu. Se celo med otroke je zašel duh upornosti, sovraštva, zaničevanja in nasprotovanja. Grede iz bole jih marsikje gledam, kako se med seboj zmerjajo, pretepajo ter očitajo drug drugemu slabosti in napake njihovih roditeljev. Pa kako ti to reč znaš! Vse bolje ko odgovore iz katekizma, ali pa iz zemljepisja. Tako gre torež po vrsti kakor po žnori. Zraven pa sprem-ljajo svoje izjave s krepko kletvico: če domače ni zadosti, si pomagajo še s tujco. Ko pa mimo-idoči tujec ali domačin poseže vmes in hoče mla-do kri pomiriti ali posavariti, potem vedi, da si dvignil v sršenovo gnezdo. Nahrulijo te z najbolj izbranimi psovskimi in prikliki, da te bo lastne besede strah. Verjemite mi, da bi ne zapisal tega, če ne bi bil vsega na lastni koži doživel.

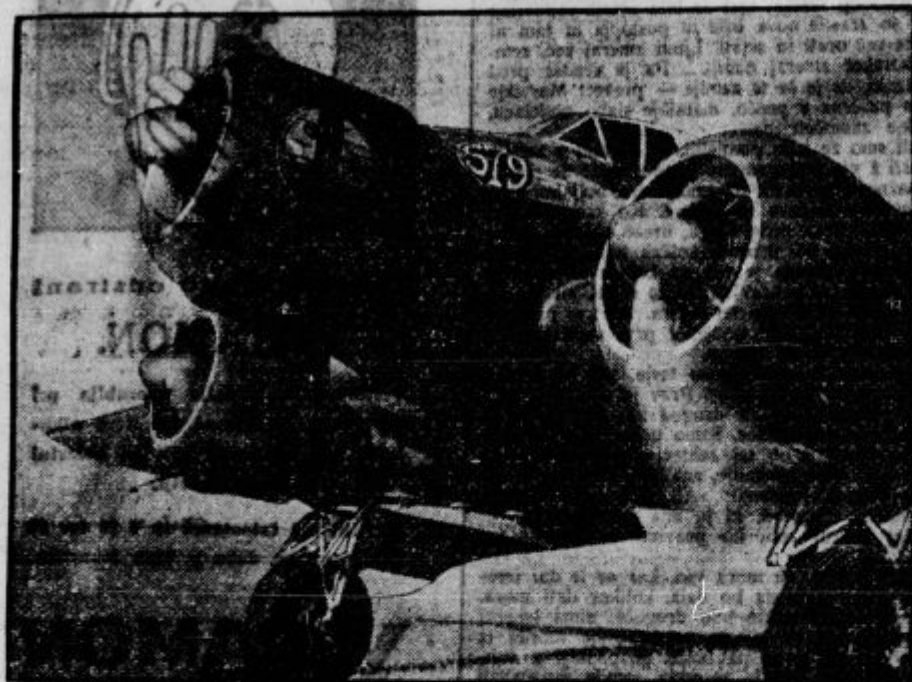
Moj ljubi narod, kam gre tvoja pot...

J. K.

Novo sredstvo, da se odvadimo kajenja

Ce je kajenje absolutno škodljivo ali ne, se ne da kar tako enostavno reči; eden pre-nese več, drugi manj. Zmernost je vsekakor tudi pri kajenju priporočljiva. Je pa dosti ljudi, zlasti bolnih in bolehalvih, ki bi morali kajenje na vsak način popolnoma opustiti. Za te ljudi obstoji sredstvo, ki jim kajenje takoj vzbizganje s transpalminom. To vzbizganje povzroči pri človeku, ki kadí, tako izredno zoprn okus, da vrže smotko ali cigareto že nekaj minut po vzbizganju proč. Vzbizganje je popolnoma neškodljivo, tudi če se dalj časa po-navlja, s čimer se doseže sveda trajnejši uspeh.

Boji v stratosferi

Italijansko bombno letalo »Savoia Marchetti 579«.

Sodobne letalske bitke nam prinašajo takorekoč vsak dan novih napredkov v načinu bojevanja in bombardiranja. Bombniki so prisiljeni, da radi nevarnosti pred protivletalskim topništvom ter pred hitrimi in dobro oboroženimi lovskimi letali silijo vedno višje in višje proti »stropu«. S tem postaja radi velike višine možnost točnega zadetka manjša, toda bombnik in moštvo v njem je zavarovano. Če s tega je razvidna velika važnost letenja v velikih višinah. Ze zdaj delujejo bombniki, ki so zgrajeni prav za prav za višino 5.000 metrov, v višino do 12.000 metrov. Delajo pa se že načrti za bombnike z motorji za 12.000 metrov višine, ki se bodo s postopnim izpopolnjevanjem kompresorjev mogli dvigniti do 20.000 metrov v višino. Tako se bo nebesni »strop« pomaknil precej višje, v stratosfero, kakor imenujemo višje zračne plasti. Človeški organizem se bo moral privaditi poletom v stratosferi s posebnimi aparati za vdihavanje zraka, kajti v teh višinah je zrak že silno razredčen. Jasno je tudi, da bo zahteval ta nov način borbe vedno strožjo izbiro letalcev.

Nemški bombnik Heinkel »He 111«.

Nemško lovsko letalo tipa »Messerschmitt«.

Zanimivo je to, da dolgo časa niso obračali pažnje na to, da bi utegnil imeti »strop« veliko važnost za vojaška letala. Za letalo pomeni višina toliko kakor brzina: čim višje, tem hitreje. Odpor zraka se manjša tem bolj, čim višje plove letalo, v istem razmerju, kakor pojenjava gostota zraka. Tako bi letalo spremenilo svojo hitrost od 5000 m na 10.000 m za več ko 20 odstotkov. Lovca s hitrostjo 600 km na uro bi postal lovec s hitrostjo 720 km na uro. Seveda je praktično to težko izvedljivo, kajti kompresor požre veliko na pridobljeni zmožnosti. Vendar pa je porast brzine kljub temu še zelo velik.

Ze v svetovni vojni so spoznali veliko važnost »stropa«. Bombniki so se že tedaj umikali pred ognjem protivletalskih baterij in lovskih letal v višino 4000 do 5000 metrov. Lovska letala so jim kmalu sledila. V letu 1939 in 1940. so se bombniki že začeli umikati v višino 10.000 do 12.000 m, in zopet so bila lovška letala prisiljena, da jim sledi.

Seveda je višina ugodna za enega in drugega: za bombnik, da laže uide lovca, lovcu, da laže zasleduje bombnik. Nujno potrebno je lovcu, da prisili nasprotnika k borbi. Potrebna pa mu je tudi, če se hoče borbi izogniti in uiti. Višina je tudi velikega pomena tedaj, kadar se hoče letalo izogniti protivletalskemu ognju. Učinek izstrelkov je vedno manj možen, čim višje je letalo.

V španski državljanski vojni se je važnost visokega letanja pokazala še bolj nazorno. Toda sprito nezadostnosti komunističnega letalstva to vprašanje še ni bilo tako pereče. Letalstvo generala Franca se je lahko zadovoljilo z nižjimi poletji.

Z izbruhom sedanje vojne je prišla stratosfera do polne veljave. Bombnik se je moral umakniti v višino nad 2000 metrov, da se izogne ognju protivletalskih baterij. Se bolj pa se je moral braniti pred lovskimi letali. Tu so razne sile postopale na razne načine. Nemški bombniki, ki so v začetku bombardirali sovražne postojanke samo podnevi,

so napadali vedno le v spremstvu velikega števila lovskih letal, ki so ščitila bombnik pred sovražnimi lovci. Pozneje so Nemci ta način bombardiranja opustili. Napadati so začeli le ponoči ali pa v veliki višini. Angleži so od prvih začetkov napadali le ponoči. Ves razvoj letalske industrije pa gre v zadnjem času za tem, da gradi motorje za velike višine. Tam je bombnik varen pred vsakimi presecenji.

Trdnjava Gibraltar

Zadnje čase se tudi večkrat čita o obstreljevanju angleške trdnjave Gibraltar, ki tvori vhod ob španski strani čez ožino v Sredozemsko morje. Ta trdnjava meri od severa proti jugu v dolžini tri milje, široka je pa od četrt do tri četrt milje in jo tvori samo skalovje, ki se ponekod dviga 1.408 čevljev nad morsko gladino: skupna površina Gibraltarja znaša okrog dve kvadratni miljli, prebivalstva z vojaštvom pa šteje 19.300.

Beseda ali ime Gibraltar je potvorjenka iz arabščine »Jab-al-Tariq (Tarikova skala). Tariq je bil turški ali moslemski general, ki je leta 711 napadel Španijo in zavzel tudi to ožino: tako je ostala gibraltarska trdnjava šest stoletij v turških rokah, štiri stoletja pa v španakih. Leta 1704 je pa angleška mornarica napadla to trdnjavo in si jo po dvadnevem obleganju prilačila. Gibraltar je bil leta 1713 na mirovni konferenci v Utrechtu pripoznan ali prideljen.

Kaj je novega?

Slovenske žrtve vojne

(Nadaljevanje.)

38—39. Jožef Sekirnik, gostilničar, in njegov sin Leopold sta bila ustreljena veliki tedni na križišču cesti pri Stranjah blizu Smarja pri Jelšah.

40. Karel Richter, administrativni poročnik, rodom iz Kamnika, je bil ubit ob priliki bombardiranja Beograda dne 6. aprila.

41. Branka Bojc, akademikarka, je bila veliki teden ustreljena v Beogradu.

42—44. I. Koderman iz Ljubljane, in Ivan Kovač iz Senčurja pri Kranju, sta bila ubita v železniški delavnici v Nišu na veliki torek, dne 8. aprila.

di Poveljnik Armije Ljubljanske Pokrajine Ekselencija general Mario Robotti je prišel nedavno v Novo mesto, kjer je bil slovesno in prisrčno sprejet.

di Zdravstvena avtokolona, ki jo vodi direktor dr. Duce in ki je na svojem potovanju obiskala že nekatere slovenske kraje ter izvršila okrog 10.000 pregledov šolske mladine, ostane trajno v Ljubljanski pokrajini.

d Ljubljanski mestni občinski proračun, ki je bil pravočasno sprejet in predložen nadrejeni oblasti v odobritev, zaradi razmer, ki so zavladale zaradi vojne, še ni potrjen. Ker pa zakon o občinah določa, da se proračun smatra za potrjenega, če ga pristojna oblast po preteku enega meseca ne odobri, se občinska uprava že ravna po določilih proračunskega predloga za leta 1941, ki velja letos le do 31. decembra in ne več do aprila prihodnjega leta. Novi proračun velja torej le za 9 mesecev, kar je dovedlo do znižanja letošnje proračunske vsote.

d Podaljšanje roka za prijavo dolgov in terjatev ter vrednostnih papirjev. Ker ni bilo mogoče, v kratki dobi do 26. maja izvršiti vse prijave dolgov in terjatev izven področja Ljubljanske pokrajine ter tudi vrednostnih papirjev, je sedaj Visoki Komisariat podaljšal rok za prijavo dolgov in terjatev do 31. maja, rok za prijavo vrednostnih papirjev pa do 7. junija.

Ne igrajte se s granatami in patroni, ki so zakrivali med mladino še toliko smrtnih nesreč. Obvestite o najdbi pristojne oblasti!

d Iz opekarn na Viču in Brdu vozijo dan za dnem opeko. Letošnja poletna sezona bo za zidanje živahna, če ne bo primanjkovalo cementa. Menda bomo kmalu spet dobivali trboveljski cement.

d Sedanja ljubljanska vsučiliška knjižnica šteje okrog 62.000 knjižnih števil.

d Na kolezu je zadel kap na Strelški ulici v Ljubljani brezposelnega delavca 49 letnega Marolita Jerneja, doma iz Dobropolja. Padel je na tla in bil na mestu mrtel.

d Nesreča za nesrečo. Smučarka Mravljetovala je padla na stopnicah tako nesrečno, da si je znova, že lani poškodovano nogo močno poškodovala. — 13 letni sin zidarja Vinko Klešič iz Medvoda je splezal na drevo in si pri padcu zlomil desnico. — Ludvik Demšar, posestnik z Rakeka, je imel delo pri cirkularki. Po nesreči mu je poleno spodletelo tako, da je prišel z roko pod žago, ki mu je odrezala prste na levi. — Te dni so pripeljali v ljubljansko splošno bolnišnico spet nekaj ponesrečencev, ki so se poškodovali z razstrelivom. Iz Trate pri Skofji Loki so pripeljali 11 letnega sina poljske delavke Franca Oblaka. Doma je našel ročno granato, ki je eksplodirala in mu odtrgala obe roki v zapestju in ga tudi sicer močno poškodovala. — Anton Bojc, 14 letni fantek, je

tudi v gozdu našel patrono, po kateri je začel točiti. Patrona se je razletela in mu razmesarila desnico. Tudi po obrazu je dobil močne poškodbe. — Prav tako je eksplodirala patrona v roki Antonu Rusu in mu močno poškodovala desnico.

d Poštno ravnateljstvo obvešča, da se je s 1. junijem 1941 izločila pomožna pošta Gradišče, ki se krije z ozemljem občine Primekovo, iz okoliša pošte Smarino pri Litiji ter se priključi pošti St. Vid pri Stični.

d Vse trgovine, izvenmoli živileko stroko, morajo biti ob sobotah popoldne zaprte. S 1. junijem je dalje uveden poletni čas odpiranja trgovinskih obratovalnic od 9. do 12. in od 16. do 18. ure.

d Kolektivna razstava slovenske moderne umetnosti je bila v nedeljo slovesno otvorjena v Jakopičevem paviljonu. Razstavo je otvoril profesor Urbani. Na razstavi razstavlja 16 slovenskih umetnikov. Obiščite lepo in zanimivo razstavo!

d »Slovska bratovščina«. V zadnjem »Bogoljubcu« čitamo o zgornji »družbi«, tudi sledeče: Današnji ostajalci izven cerkve, ki jih tu in tam segava dražijo z »Bogaboječniki«, so »rdovratni, nespokorni grešniki, drugim v splošno in pohujšanje, fari v sramoto, madež na slovenskem narodnem telesu. List »Cvetje« je nedavno povedal, kako pikro primeru je napravil zanje slovenski šaljivec: Ustanovil je za take »slovske bratovščine«. Seveda to ni cerkvena ustanova z odpuščaji, ker bi potem taki fantje govorili ne marali biti nje člani. Za patrona imajo imenitnega osla. Ko je namreč Sv. Družina priromala v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku, je šla seveda v tempelj. Osel je pa ostal zunaj. Torej prav primeren patron za take, ki cerkev samo od zunaj gledajo.

d Velik plen. Kakor poročajo zagrebški »Novi list«, se je neodvisni hrvatski državi posrečilo v Bosni dobiti nad 3 milijarde denarja, okoli 800 vagonov moke, ogromne količine važnega materiala, obleke, obutve in kuriva.

d Nad 30.000 Slovencev so našli samo v Zagrebu.

d Kdaj bo kronanje novega hrvaškega kralja. DNB poroča: Iz obveščenih krogov se objavlja, da se bo moglo izvršiti kronanje Vojvode Spoletskega za Hrvatskega kralja šele čez nekaj mesecev. Kralj Hrvatske bo stopil na prestol, ko bodo odstranjene ovire, ki so nastale zaradi vojne in bodo izvršena vsa organska dela za obnovu administracije. Tudi se še ni ugotovilo, kje bo kraljeva rezidenca. Kronanje se ne bo izvršilo v Zagrebu, temveč na Duvanjskem polju, na zgodovinskem mestu v južni Bosni, kjer se je nahajal pred 1000 leti dvor kralja Zvonimira I.

d Brat hrvatskega vojnega ministra Kvaternika je bil povčan v generala, pa čeprav šele po smrti. Kvaternik je našel smrt na veliki četrtek v Splitu.

d Prvi nastop nove ustanovljenega orožniškega zbora neodvisne hrvatske države je bil dne 27. maja v Zagrebu. Oddelki so nastopili pred maršalom Kvaternikom.

d Uvedena je spet železniška zveza med Sarajevom in Dubrovnikom.

d V teku so dela za popravilo stolne cerkve v Džakovu, katero je zadelo ob umiku srbske vojske več topovskih streljav.

d Za župana mesta Zemuna, ki je spadalo prej pod Beograd, je imenovan Nemec, odvetnik in voditelj nemštva dr. Hans Moser.

d Zgodna darežljivost. Reyns mati z bošim in v čunje zaviti otrokom je tožila gruč radovednežev na ljubljanski ulici o krivici, ki jo je nekje doletela. Mimo je prišel italijanski oficir in se zanimal za nesrečo mlade matere. Odvedel je otroka v bližnjo trgovino in nato kaj kmalu od glave do nog oblečenega in obutega izročil materi in se poslovil. Presenečeno mater in vse navzoče je globoko ganilo plemenito dejanje italijanskega častnika.

d Beli kruh in žemlje so začeli te dni prodajati v Slavenskem Brdu. Kilogram belega kruha stane 10 din.

d Kako bo organizirana hrvatska vojska. Zagrebški dopisnik madžarskih listov poroča o tem, kako bo organizirana hrvatska vojska. Vzgoja

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi „Bayer“-jev križ, ki ga mora imeti. Ni namreč Aspirina brez „Bayer“-jevega križa.

Opisno 702. 300. 5. 17. 757 od 22. maja 1940.

hrvatske vojske bo tesno povezana z vzgojo mladine. Celotno vzgojo hrvatske vojske bo vodil maršal Kvaternik. Po določenem načrtu bo moral vsak hrvatski mladenič najprej opraviti vojaško službo, ki bo trajala dve leti, ponekod v nekaterih vrstah orožja pa tudi tri ali pet let. Podčastniki bodo morali obvezno služiti po 12 let.

d Za velikega župana župe Zagorje na Hrvatskem je bil imenovan kmet Stjepan Urož; za velikega župana župe Vuka pa Nemec dr. Jakob Elicker. Za velikega župana župe Prigorje je bil naznačen dr. Marko Lamešić, za velikega župana župe Gora pa dr. Mirko Jerić.

Kmetije in vsi, ki imate semlje: Ne pustite neobdelane niti pedi zemlje!

d Mesec dni v kleti porušene hiše. Pri razkopavanju ruševin v Beogradu se nudijo delavcem strahotne, nepozabne slike. Te dni so našli delavci v kleti neke porušene hiše sedemletnega dečka, ki je vzdrljal mesec dni sam v tej strašni ječi. Deček je tako obnemogel, da ne more niti govoriti. V kleti se je preživljal s surovim krompirjem in repo ter s kislim zeljem, vloženim v kad. Zadnje dneve pred rešitvijo je ležal večinom v nezavesti zaradi pomanjkanja izdatne hrane in svežega zraka.

d Srbsko gospodarstvo obnavlja. V Srbiji so začeli Nemci z gospodarsko obnovno življenja po končani vojni. Pri nemškem vojaškem poveljstvu za Srbijo, ki ga ima letalski general Förster, je bilo ustanovljeno mesto generalnega pooblaščenca za gospodarstvo, ki ga vodi bivši generalni konzul v Beogradu Franz Neuhausen. Njemu je dodeljen štab strokovnjakov za posamezna vprašanja.

d Umikajoča se jugoslovanska vojska je pred svojim odhodom iz Ljubljane zažgala oha hangarja na letališču pri Dev. Mar. v Polju. Ker je bil uničen tudi ves inventar, last Aerokluba, gre škoda v težke stotisočake. Mnogi znaki kažejo, da je bil hangar pred požigom oplenjen.

d Vojne žrtve na Spoš. Stajerskem. V bojih in pri umikanju bivše jugoslovanske vojske je izgubilo veliko ljudi življenje, ko so zašli v navzkriž ogenj, ali pa so padli kot žrtve mačevanja in divjstva. Številni so tudi, ki so se ponesrečili, ker so zašli na mine, kakor na primer podpredsednik Prevođa in ravnatelj Kletarske zadruge v Ormožu Munda, ki je zavozil z avtomobilom na mino ter ga je raztrgalo. V spopadu med nemško vojsko in umikajočimi se Srb. oddelki je padlo na hrvatski strani šotele v bližini Podčetrška, na take

VINA

prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

zvani Toplici, kar 11 civilistov, med njimi več žensk. Na samem Spodnjem Štajerskem je bilo 10 streljanih žrtev vojnih dogodkov. Posebno žalostna je bila smrt očeta in sosa. Na križniku cent pri Stranjah v bližini Šmarja pri Ješah sta bila ustreljena gostilničar Sekirnik Jozef in njegov sin Leopold, ker se je oče branil izročiti svoje motorne kolo bivši jugoslov. vojak. K

»Mazaj k zemlji« je klic, ki preveva sodobno vladino

d Poveljstvo nemških oboroženih sil v Srbiji je izdalo novo uredbi o vojnih ujetnikih. Po tej odredbi se smatrajo za vojne ujetnike vsi moški Srbi in Slovenci, ki se nahajajo na okupiranem srbskem področju. Vsi ti se morajo najkasneje v roku 10 dni prijaviti občinam svojih bivališč ter morajo s seboj prinesiti vse orožje, ki ga posedujejo, svo vojaško opremo, obleko itd. Občine morajo napraviti posebne spiske ujetnikov, ki bivajo na njihovih področjih. Od okrožnih poveljstev bodo dobili potem posebne izjave, v katerih bodo navodila za zadržanje in kretanje.

d Dinarje bodo zamenjavali. Na Štajerskem se pripravljajo zamenjava dinarjev v marke. Zamenjava se bo izvršila po kurzu 20 dinarjev za eno marko. Obenem se bo izvršila zamenjava sedanjih mark, ki so v prometu ter jih je izdalo poveljstvo nemške okupacijske vojske. Novi denar, ki bo izdan v promet, pa bo v veljavi samo na Spod. Štajerskem, ne pa na ostalem nemškem področju.

d Zaposlitev vojnih ujetnikov v Nemčiji. Vojni ujetniki iz jugovzhodnih držav bodo v celoti zaposleni v nemškem kmetijstvu.

d Civilna nemška oblast je odredila, da se na Spodnjem Štajerskem ne praznuje več

štedeti prazniki: 6. januar, 22. maj, 29. junij, 19. avgust, 1. november in 8. december. Praznovanje Tolstova se preloži na prihodnjo nedeljo.

d Za doktorja filozofije je bil te dni potrjen na ljubljanskem vseučilišču Ivo Vidav, po rodu iz Opčin pri Trstu.

d Uprava nemških državnih železnic je objavila, da je prisiljena zaradi obsežnih prevozov v vojne namene, znatno skrajšati številno potniških vlakov.

d Razpust javnih in zasebnih knjižnic na Spod. Štajerskem se je pričel. Prosvetna društva in druge ustanove morajo izročiti svoje knjižnice posebnemu motoriziranemu oddelku, ki potuje po deželi. Prav tako tudi župnije in občinske knjižnice.

d Sejmi se na Sp. Štajerskem že vršijo, vendar dogona živine sploh ni. Živine namreč jako primanjkuje, ker jo je precej pobrala vojna. Kmetje lahko prodajo živino mesarjem doma ter je ni treba goniti na semeni. Pomanjkanje mesa zlasti v mestih je splošno. V gostilnah je začelo primanjkovati vina, ker je bila lanske vinske letine jako slaba, ob preračunih dneva pa se je veliko vina popilo. Ljudje pijejo sedaj večinoma pivo.

d Naporno delo. Službo božjo po Slovenskih gorah opravlja sedaj dekan Gomilšek od Sv. Benedikta, in sicer na ta način, da mašuje vsak dan v dveh larnih cerkvah. Na ta način imajo skoraj v vseh farah v Slovenskih gorah če ne vsako nedeljsko, pa vsaj tedensko sv. mašo.

d Glavni odbor Rdečega križa v Belgradu sporoča, da bo razposlal vsem pokrajinskim odborom Rdečega križa liste vojnih ujetnikov, ki jih je že dobil. Obvešča obenem vse svojce, da se jim bodo ujetniki javili s posebnimi dopisnicami, čim bodo prispeli v svoja stalna taborišča. Na teh dopisnicah bodo sporočili svojem tudi naslove, tako da bodo stopili lahko z njimi v direktno zvezo.

Kako napadajo strmoglavci

Zadnja svetovna vojna še ni poznala letal, ki bi napadala sovražne cilje v padu. Danes pa si skoraj ne moremo zamisliti sodobnega zračnega orožja, ki se ne bi posluževalo tega načina borbe. Letala za borbe v padu spadajo k pojmu vojnih letal, ki predstavljajo važno sredstvo za napad in lahko prenašajo borbe daleč v neprijateljsko ozemlje. Ševeda je način strmoglavca napadanja precej drugačen kot napadajo navadna vojna letala. Dočim teško vojno letalo z več motorji meče bombe iz vodoravnega leta, se strmoglavci spusti z velike višine. Pri tem padu mu ni treba meriti s kakimi pripravami, da bo zadel cilj, ampak ima že vse njegovo letalo smer k cilju, katerega namerava letalec napasti. Ko prileti letalo kakih 600–800 m nad zaželeni cilj, tedaj spusti določeno število bomb, ki nadaljujejo smer dotedanja padanja letala, dokler ne dosežejo cilja. Letalo pa se v tej višini sunkovito obrne navzgor, da čim prej pobegne izpred cevi protiletalskih topov.

Do španske državljanske vojne je bil tak način napadanja povsem neznan, tu pa so ga začeli prikrati uporabljati. Šele v poljski vojni je dobilo strmoglavljenje pravi izraz, ki je nemškemu orožju pripomoglo do tako hitre zmage. Pa tudi pri umiku Belgijcev, Angležev k Dunkerquu in Francozov so strmoglavci opravili svoje.

Strmoglavci z enim motorjem se uporabljajo predvsem proti tako imenovanim ciljem v obliki točke kot so n. pr.: letališča, cestna križišča, kolodvorji, mostovi itd., ali pa proti premičnim ciljem kot so vojne ladje. Strmoglavci so eno- ali dvosedezni, v vsakem primeru pa pilot sam spušča bombe. Strmoglavci imajo bombe pritrjene pod krili letala, dočim jih imajo drugi bombniki v notranjosti. Bombe strmoglavca imajo na enem koncu pritrjena krilca, ki služijo, da se bomba v zraku ne preobrne. Prednost tega letala je, da more prileteci docela nenadno in točno zadevati. Delovanje bomb je strašno. Ako zadene točno cilj, zamore prekiniti ves promet na cesti, ali pa lahko, kot se je to zgodilo na Poljskem, vrže v zrak kar cel oklopni vlak.

Letalec-strmoglavci mora imeti posebne sposobnosti, da lahko uspešno upravlja svoje letalo. Vedeti je namreč, da doseže letalo pri napadanju tudi že 600 km brzine. In pri taki hitrosti mora biti vse na svojem mestu, letalo in oni, ki ga vodi. Zdrav mora biti letalec kot riba, kajti v času padanja delujejo močne sredobezne sile na pilotov hrbet, roke in noge in ga nemilo tišče na sedež. Posebno srce in pljuča morajo biti zdrava. Letalo ima tudi poseben vzvod, s katerim je mogoče preprečiti preveliko brzino padanja. Ta vzvod pa omogoča tudi točno bombardiranje določenih ciljev.

Grški kralj na begu

Noč je temna, konjsko jeklo poje,
glej, po gozdu kralj ubežen jah...
Levstik

Podrobnosti o begu grškega kralja Jurija I. Krete, njegovega predsednika vlade in članov angleškega poslanstva, so se izvedele v Kairo ote nedeljo. Poročilo o tem begu sta podala dva angleška uradnika, ki sta tudi bila v spremstvu beguncev. To sta general Heywood, načelnik angleškega vojaškega odposlansva v Grčiji, in polkovnik Bloond, angl. vojaški odposlanec v Grčiji. Heywood je rekel:

Dne 20. maja zjutraj se je začelo silno bombardiranje in ob 8 zjutraj sem videl prihajati z neba padalce, ki so pristajali v pokrajini jugozahodno od Kaneje. Bilo je zelo mnogo padalcev in mnogo prevoznih letal, ki so prihajala proti jugu in jugozahodu. Medtem so začeli padalci pristajati severno od Kaneje in so poskušali pristati tudi v Maleni. Pristanje padalcev se je nadaljevalo štiri ure. Padalci so takoj začeli streljati s strojnimi, brž ko so pristali.

Polkovnik Bloond je rekel, da je kralj Jurij prebival v hiši v neki vasi, kjer ga je stražilo grško orožništvo in dva oddelka novozelandskih čet, ki so se udeleževali vseh bojev po vdoru v Srbijo. Kralja, njegovega bratranca princa Petra in predsednika vlade je zbudilo brnenje letalskih motorjev. Najprej smo mislili, da gre za letalski napad. Toda kmalu smo opazili veliko skupino letal, ki so prihajala s severa, in smo pa takoj pobegli v zavetišča. Ogromna letala so letela nad hišami in kmalu nato smo opazili prevozna letala, ki so prihajala od zahoda in so letela zelo nizko. Vsako prevozno letalo je bilo obdano od treh letal. Iz letal so takoj začeli skakati padalci. Opazil sem v zraku skupino padalcev, ki sem jo ocenil na 150 do 200.

Iz letal se je začel sipati ogenj iz strojnica. Toda tudi naši protiletalski topovi so streljali in naše čete so iz pušk streljale proti letalom. Sklenili smo zapustiti hišo, ki jo bodo gotovo takoj napadli, ker je bila na takem položaju, da bi jo vsakdo lahko uporabil za opazovalce. Dogodki so se razvijali tako hitro, da nismo mogli priti do prevoznih sredstev in smo odšli proti goram ter odnesli s seboj le vse tisto, kar smo lahko prabili z rokami.

Tedaj smo bili že opazili drugo skupino padalcev, ki je pristajala na cesti, po kateri smo se pomikali. Morali smo kreniti na hrib, ki je 500 m visok. Ko smo se vzpenjali v višino, smo vsakih 10 m lahko opazovali, kako nad nami švigajo letala v vseh smereh. Vrgli smo se na tla in princ Peter je rekel, da so letala letela tako nizko, da je lahko dobro prepoznal obraz streleca na letalu. Nato so potniki prišli v pastirsko kočjo, kjer so počivali.

Od tam so odšli v Zenagijo, od kod se je Bloond posrečilo telefonirati v Sudo in ukreniti tudi vse potrebno, da bi se kralj lahko vkrcal v noči od 23. na 24. maj. Bloond je dodal, da je ves ta čas kralj potoval tako, kakor da bi bil na kakšnem izletu. Angleškemu poslaniku siru Michaelu Palairtu in njegovi ženi se je posrečilo pridružiti se kraljevemu spremstvu. V dveh dneh so morali potniki ponekod priplezati do 2500 m visoko in Bloond je izrekel priznanje novozelandskim vojakom, ki so bili oboroženi s brzostrelnimi puškami in z ročnimi granatami. Potniki so morali eno ledeno mrzlo noč prebiti v pastirski koči med skalami, kjer je kralj poizl leti obrok hrane, kakor angleški vojak. Sestop v dolino je bil silno mučen in potniki so čakali vso noč na obljubljeno ladjo.

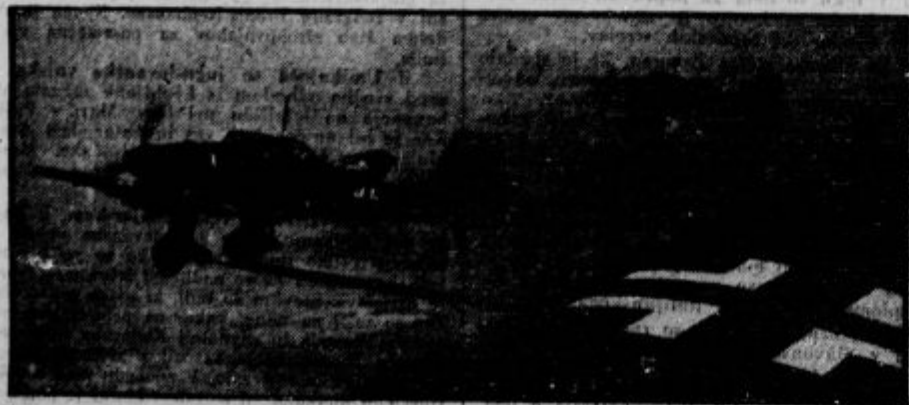
Hud požar je nastal v švicarskem Zürichu, in sicer v skladišču bencina in petroleja.

Grški parnik »Helenac«, ki je iz Korinta odplul v Solun, je zavozl na mino in se potopil. Maredonci in ujetniki bivše jugoslovanske armade, ki so bili na parniku, so utonili.

V Hadelandu na Norveškem so zadnjič izkopali krompir, težak 876 gramov.

Italijansko-nemške čete so zasedle važen otok Kreta v celoti. Poraz Angležev je izredno težak in pomemben.

Vsem Slovencem dobrega srec: Kdor koli more, naj pomaga tistim, ki so resnično v stiski!

Nemški strmoglavci bombniki »Stuka«.

Iz Julijske krajine

Brda

Hej! v zlatem jutru mladega poldneva
je v brajdi beli dan, vseh živih dan!
Po črešnjah cibice sinica že zleeta.
Gej, kajarile Pikone, šuble v dlan!
Pod cvetjem breskvic, mandeljnov se trtice solzijo.

L. Zorzut.

Pod mojim oknom je zacvetela črešnja. Vsak dan se mi ob pogledu na to drevo buči hrepenenje tako močno, da bi vse pustila in šla v Brda, kjer se obronki, mali grički kopljejo v soncu in cvetju.

Brie je veselega značaja. Leto in dan se kopa v soncu, pije šlahtno rebulo in uživa sadje teh malih gričev! Povsod bele cerkve, povsod v njih vznožja vasice: Medana, Tojana, Slovrenc, Biljana, Dobrovo, Kozana, Smarino, Vipolže z gradom Cerovo, Krasno in Kojako, Kožbana, Mirnik in Vrhovlje in zadaj Steverjan nad Gorico.

Lepe so te vasice. Belo česte vodijo okoli gričev do njih. Pod temi vasicami so po holmih brajde, kjer raste vinska trta in črešnja in hruška ter breskva in figa.

Brie je veselega značaja. Leto in dan se koplje v soncu, pije šlahtno rebulo in uživa sadje od prvih pomladanskih češenj do kostanja v jeseni.

V zgodnjem pomladnem jutru nesejo briške žene in dekleta v čestelah na glavi zgodnji grah v Gorico in Krmin. Veselo stopajo s težo na glavi, saj bo to, kar izkupijo, vsaj za prvo silo. Kmalu pojdejo isto pot s črešnjami, ki že rdečijo. Potem bodo breskve, magdalentice in tako dalje do češpelj, ki jih bodo lupili in penčali ter suhe prodajali po visokih cenah. Potem dočakajo »bendimoc«, ki bo plačala trgovca, kateri že težko pričakuje poravnave računa od lanske trgovce.

Brie je vse leto v brajdi. Med delom se večkrat sliši prepevanje do avemarije. Takrat se

oglasijo zvonovi iz vseh zvonikov, iz vseh vasi in melodije se prelivajo ena v drugo v tako harmonijo, da oslane ta občutek poslušalca v trajnem spominu.

Z Vrhovljem je krasen razgled na vse strani, vsa Brda so kot na dlan. Pogled sega daleč v Furlansko nižino, sega do Jadranskega morja. Ne more se človek dovolj nagledati te lepote, zlasti ob sončnem zalutani, ko se sonce kot velika žareča krogla pokriza v Furlanijo proti Benetkam.

Na roženico gredo vsa Brda v Medano. Prelep kip Marijo v tronu nesejo za procesijo. Medanci so na ta dan zelo ponosni in gostoljubno postrežejo s štruklji, rebulo in domačim pršutom.

Biljana je cerkvena matca vseh briskih vasi. Na Dobrovem, kjer je štiriozlat grad grofov Ragnerjev, se križajo bele ceste doljnih in gornjih Brd.

Brie ima redkokdaj praznik, a takrat prav zares. Praznuje poroke, krste in birmo, večkrat kar po tri dni. Povabijo vso šlahto in je tudi vsak znanec dobrodošel. Ob rebuli, harmoniki in petju pozabijo Brdci na vsakdanje težave.

Tu je bodo ostali morebiti v spominu jesenski in zimski večeri v briški hiši, ko je za kantonom sedel ob odprtem ognju na klopih. V žerjavi so se pekli kostanji in jabolka in se je v bokalu gredo vino. Takrat se pripovedujejo različne zgodbe in nesgode. Celo na politiko nanese pogovor, ker je Brie precej vedoželjen. Iz Brd gredo vsako leto na božjo pot. Romajo na Sv. goro, peljejo se na Mirenski grad k sv. štangam, in na Kostanjevico v Gorico, kjer je bila grobnica Bourboncev. V te tri Marije, ki varjejo goriško okolico, imajo Brdci veliko zaupanje in k tem trem Marijam pošiljajo prošnje v stiskah življenja.

Lepa so Brda, dobri so Brdci in veseli v soncu med trtami in sadjem. Vsako pomlad si želim tja, da bi se okopala v soncu, da bi poslušala to govorico, ki je še takšna, kakor je bila za časa naših dedov.

DROBNE

p Duce za poljedelce. Znano je, da Duce zelo ceni delo dobrih poljedelcev. Prav tako dobe denarne nagrade tisti kmetje, ki vzorno skrbijo za zemljo in pravočasno oddajo žetev. Sedaj je Duce razpisal še posebno nagrado po 20 lir od vsakega metarskega stota koruze, ki ga bodo dali kmetje potrošnji na razpolago.

p V Afriki je na čelu svojih bataljonov slavno padel polkovnik Decio.

p Na svojem domu v Solkanu je v noči od 27. na 28. maj odšel po večno plačilo 71 letni mgr. Ivan Koršič, superior bivše avstroogrške mornarice v p.

p V Dubrovniku so prišli te dni iz Valone jugoslovanski ujetniki, zajeti od Italijanov. Izjavili so, da so italijanske vojaške oblasti z njimi lepo ravnale. Italijani so do sedaj izpustili ujetnike, ki so doma iz Dalmacije, Hrvaške in Slovenije.

p Velika razstava Narodne fašistične zveze lepih umetnosti je bila odprta ono nedeljo v Benetkah. Zastopani so bili vsi umetniki Italije. Eno izmed dvoran zavzema tudi umetnost naše Julijske Benečije.

p Kljub vojnemu stanju se je velikega milanskega sejma udeležilo 978 razstavljalcev iz 17 držav.

p Novi svezni tajniki. V Trstu je bil imenovan novi federalni tajnik Pietro Piva. Novi tajnik prihaja na mesto Eksc. Emilia Grazziolija, ki ga je Duce imenoval za Visokega Komisarja Ljubljanske province. Eksc. Grazzioli je bil v Trstu federalni tajnik pet let. V celoti je bilo izmenjenih 23 federalnih tajnikov. Za Kotor je bil imenovan Celso Muris, za Split pa advokat Ferruccio Cappel.

p Lira je v ameriškem New Yorku narasla od 5.05 na 5.26; Finančni krogi —

p S srebrno ketajno je bil odlikovan slovenski rojak poročnik Italijanske Armade Viktor Barič, doma iz Trsta in sicer v priznanje zaslug v bojih na Sredozemlju.

p Na Goriškem so št. v zadnjem času v večnost tudi sledeči rojaki: v Gorici nadučitelj Franc Baša, v Mirni mesar in gostilničar Ro-

od plina izgubila ravnotežje in sama padla v jamo. Prihitieli so sosedje in Franceta v obupnem stanju, vendar še živega, privlekli na plan. Oče in Oskar pa sta postala smrtni žrtvi napora, da Franceta rešita smrti.

p Od tržaškega škola Santina je prejel Visoki Komisar Eksc. Grazzioli k imenovanju za Visokega Komisarja tople čestitke.

p V župnijsko cerkev je povikana vikarijska cerkev v Temnici na Krasu.

p Komendski dekaniji je pridružena duhovnijska Kostanjevica, ki je do zdaj pripadala dekanatu v Mirni pri Gorici.

p Po zasedbi Ortije pričakujejo, da se bo lahko prevažala romunska ali ruska nafta iz Crnega morja skozi Egejsko morje in skozi Korintski kanal v Jadransko morje do italijanskih luk, ker smatrajo da na tej poti angleška mornarica ne more resno ogroziti prevoza.

p Da se zagotove zadostne količine mesa za potrebe prebivalstva, je italijansko Ministrstvo za poljedelstvo prepovedalo v bodoče predelavati vrsto ovčjega in kozjega mesa za klobase.

p V Trstu so umrli 63 letna Josipina Cerkvenikova, 80 letni Andrej Rupena in 39 letni Viktor Sili.

p Fašistični pisatelji v Rimu so sklenili, darovati italijansko zastavo mestu Šibeniku, rojstnemu kraju Nikolaja Tomasea.

p Italijanska mesta. Po podatkih Osrednjega letopisnega urada v Rimu so imela konec aprila italijanska mesta naslednje število prebivalcev: Rim 1.380.777, Milano 1.238.580, Napoli 940.316, Torino 711.547, Genova 665.573, Palermo 442.881, Firenze 360.652, Bologna 327.685, Benetke 209.159, Trst 261.434, Catania 257.325, Bari 221.767, Messina 207.522. Nad 100.000 prebivalcev so imela mesta: Verona, Taranto, Padova, Brescia, Livorno, Reggio, Calabria, Ferrara, Cagliari, La Spezia, Modena, Apuania in Reggio Emilia.

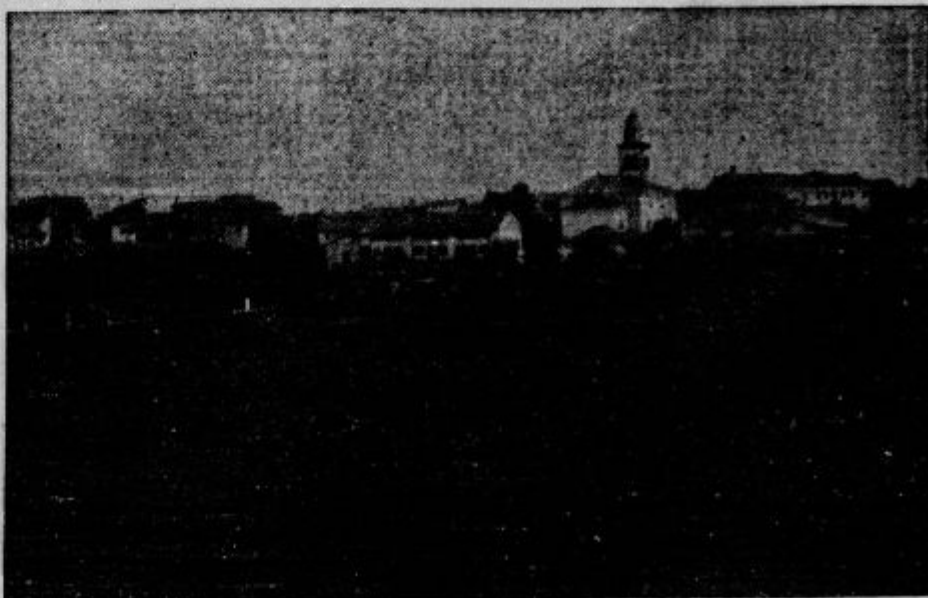
p Velicestno grobnico vsem v vojni padlim vojakom, tako v svetovni vojni, kakor v Afriki in v Španiji, so te dni slovesno odprli v Gorici.

p O ljudskem gibanju v 99 pokrajinah Italije so bili nedavno objavljeni podatki. Iz teh izhaja, da je Italija brez Dalmatinske gubernije in brez Ljubljanske Pokrajine 30. aprila t. l. štela 45.126.206 prebivalcev.

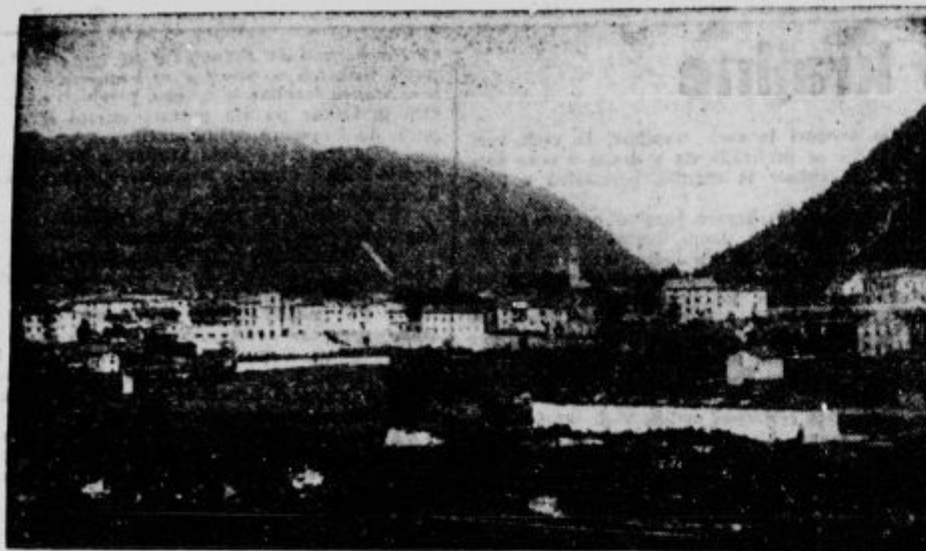
Toplomer v gumbnici

Tovarna barometrov G. Lufst v Stuttgartu je razstavila na velesejmu v Lipskem originalen, majhen toplomer, ki se lahko nosi v gumbnici. Dolg je 25 cm in se kakor gumb zatakne v gumbnico. Posebno praktičen je ta izum za prijatelje športa, za turiste, delovodje po rudnikih, predilnicah, tkalnicah in za bolniške strežnike.

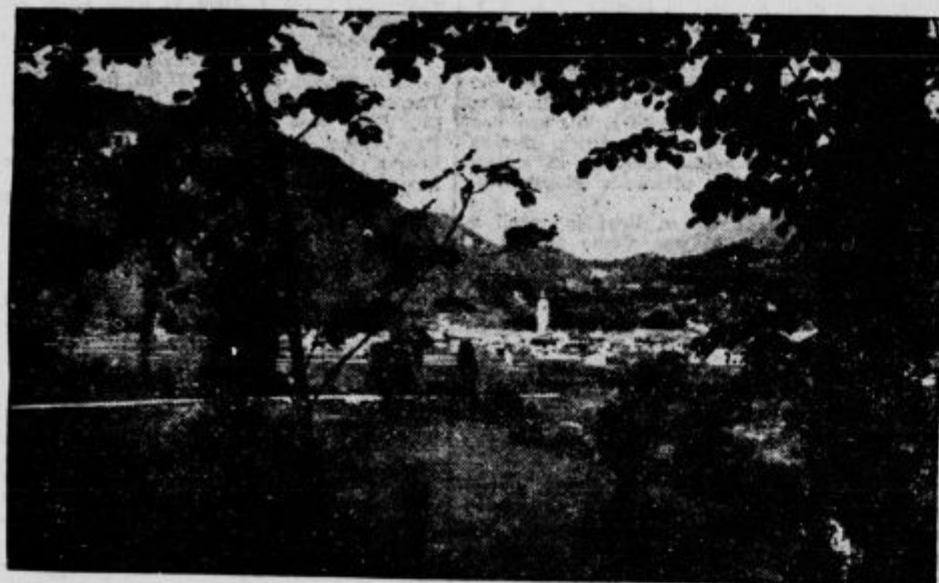
Kmetom in vsem, ki imajo zemljo:
Obdelajte vsako ped zemlje!

Mirna — Merna

Tolmino — Tolmin

Caporetto — Kobarid

Rittenberg — Ribenberk

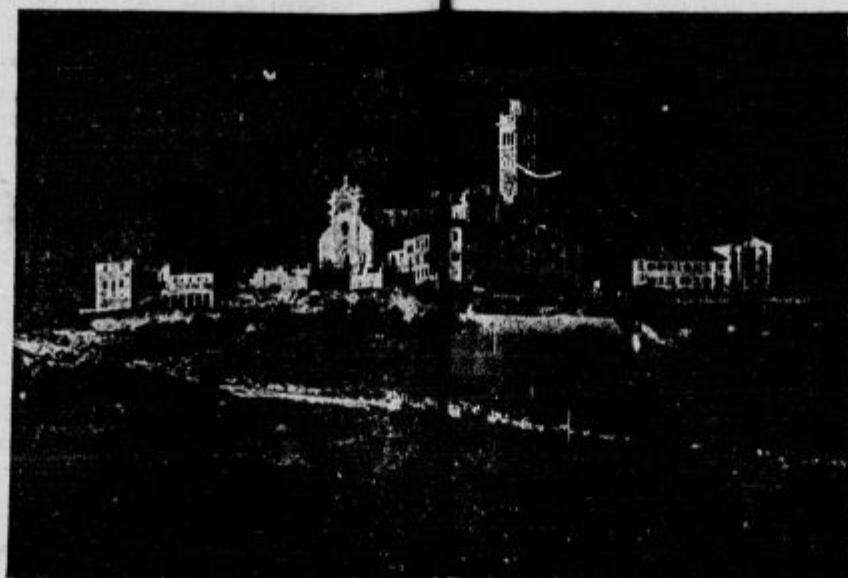
In giro per la Venezia Giulia Okrog po Julijski Benečiji

Monte Nero d'Idrja — Crni vrh pri Idriji

Tomaj — Tomaj

Monte Santo — Gora pri Gorici

Idria

Pledicolle — Podbrdo ob Bači

Divaccia — Divača

France Jaklič:

Razglasila ga je

Dogodek iz kmetiskega življenja.

I.

Čigav je?

Pri Klešniku je imela ponoči opravilo Kajžarica. Zjutraj se je razlegnil po bajti glas novorojenčka. Njegovo vkanje je prodrlo le sene stene, kakor bi hotel zaklicati:

»Tukaj sem!«

Zdaj je bilo vsako prikrivanje odveč.

»Pri Klešnikovih zibljejo!«

Tako je šlo po vasi od konca do konca. Nedolžnost se ni pohujševala, zakaj, kjer je pri hiši mati, tam so tudi otroci. Vsaj na kmetih je bilo tako.

Odraščeni so pa itak vedeli, kako je, zakaj Klešnikova mati je bila že postarna vdova, sin Jurij pa še ni bil oženjen, dasi je materi pravil že večkrat, da je že skrajni čas, da ga oženi in se rotli, da naj mu dá mati bajto čez.

Tako bi bilo lahko vse v redu in bi ne bilo treba najstarejši hčeri Katri igrati matere.

Odraščene je kajpada trla radovednost, da so se spraševali:

»Kje je staknila?«

To je bilo pa težko uganiti, zakaj Klešnikova Katra je bila dekle že v letih, ki je rada govorila z moškimi, potrudila se, da je prišla z njimi v stik in bila vsa srečna, ako jo je kak hlačan ljubeznivo podražil.

Takrat, ko so ustanavljali Marijino družbo in se je ogromna večina deklet priglasila, se Katra ni hotela iti vpisati, temveč se je na prijazno vabilo vrstnic odrezala:

»Uhi! Jaz pa že ne! Jaz se bom omožila!«

Resnega ženina ni bilo od nikoder, zakaj njena sveža mladost je bila že minila, dote se ni obetalo kaj prida in tudi njeno obnašanje ni bilo tako, kakor marsikatera skromne Marijine hčerke, ki jo je vse sama krotkost.

Te stvari so odbijale snubce, da se ji niso približali zares.

Tako so prešla leta brez vsega pravega uspeha, in marsikatera družbenica je šla vsa ovenčana pred oltar, samo Klešnikova Katra je še brez venca iskala njega, ki jo bo peljal ovenčano v cerkev.

To jo je kajpada vznemirjalo in poganjalo, da se je ponujala še z večjo gorečnostjo, tembolj, ker jo je dražila lastna mati, ki bi jo bila iz srca rada oddala, pa ji očitata:

»Vsuka ga dobi! Ti se pa ne znaš zasukati tako, da bi se te kdo prijel.«

Zdaj pa, ko se je pokazalo, da se je Katra potrudila zares, materi vendarle ni bilo nič prav. A namesto, da bi bila o pravem času skrbela, da bi bila vrata dovolj zapahnjena, da bi bil ponoči mir okrog bajte, da bi bila zasledovala hčer na njenih potih in zabavah, je bila gluha in slepa in se po vrhu še skregala z vsako znanko in sosedo, ki ji je prišla zaupno povedati, češ, pazi na hčer.

»Naša ni tako neumna!«

To je izvedela vsaka in si mislila: »Saj sem res neumna, ko se brigam za njo.«

Takoj, ko je mati spoznala, da nekaj ni prav, je začela jadikovati o sramoti, ki jo je napravila hči materi in vseh hiši, oštevati jo s priimki, ki so grdi, naj pridejo iz katerih koli ust, neznosni pa, kadar prihajajo iz ust materinih, četudi se prilagajo. Hotela je vedeti:

»S kom?«

Hči, ki je imela jezik po materi, se je kajpada otepala na vse načine, toda izdati skrivnosti, za katero je vrtala mati, ni hotela, temveč je odgovarjala trdovratno:

»Boste že videli!«

Tako je bil novorojenček že tukaj, očeta pa še nikjer.

Mati je vrtala še z večjo silo:

»Povej, s kom je? Kdo je oče?«

Grozila ji je na vse načine in jo bentila bolj, kakor se sme mlado mater, ki se še ni opomogla od bolečin.

»Pusti jo, da ne bo kaj hudega! Se bo že meni razodela,« je pogovarjala razsajajočo stara Kajžarica in jo odrivala od postelje.

Katra se pa tudi Kajžarici ni razodela, ki je samo izvedela:

»Zdaj se nobenemu ne povem. On že ve.«

Potlej so pa botri nastopili:

7

»Kaj? Še nikoli nismo šli h krstu, vla bi ne vedeli za očeta. Gospod morajo tudi očeta vpisati!«

Katra je pa samo zajokala in ihtela zdvojena; besede pa ni dala.

»Pa ne bomo nesli!«

Navzlic prigovarjanju botrov in Kajžarice, vkljub vpitju stare in groznji botrov, je ostala trdovratna.

»Pa ga pustite brez kristal Vseeno ga imam rada.«

Kaj so hoteli?

Krščanski ljudje so vedeli, kaj je delo usmiljenja.

Botra je imela otroka že na rokah, ko so jo vprašali:

»Kako naj mu bo ime?«

»Tonček naj bo!«

Ko so ga pa prinesli nazaj in so ga polagali k materi, so ji pa povedali:

»Luka je.«

»Zakaj?«

In tedaj je povedal boter:

»Gospod so rekli: Očeta nam neče odkriti, si pa tudi imena ne bo izbirala. Luka sem zapisal.«

»Nal Zdaj pa imaš!«

Tako je vzkliknila stara in zatulila od jeze, a Katra je vsa solzna vzklikovala:

»Tonček! Tonček moj!«

Na vasi je pa obveljala tista, ki jo je gospod župnik zapisal v knjigo.

Vsi, ki so se zanimali za dogodek, so si pripovedovali na ves glas:

»Luka je.«

»Čigav je?«

To bi mogla povedati samo ona, ki je pa tedaj še molčala.

Trdovratno se je ponavljalo vprašanje:

»Zakaj molči? Kaj to pomeni?«

II.

»Zapuščena.«

Stara Klešnica je bila izkušena žena. Vedela je, kdaj je treba robaniti, pa tudi, kdaj je lepa beseda na mestu. Ko se je vnesla, postregla je hčeri, kolikor je mogla in ako je kaj dvomila o pravilni negi mlade matere in deteta, šla je iskat sveta h Kajžarici, katera jo je pa tudi sama rada obiskovala.

V najskromnejši bajti postrežejo z najboljšim ženski, ki je pomagala ol usodni uri in Kajžarica ni bila tako neprevidna, da bi kaj zamudila.

Stara je še vedno vrtala, da bi spravila na dan skrivnost in ko je hči spoznala, da je mati dobra, ker ji tako streže, je končno le zaupala?

»Tak je bil, ki me bo vz!«

Dovolj je bilo toliko, pa še vendar premalo, da bi bila pomirjena. Še vedno ji je šlo po glavi:

»Kdo je vendar?«

Kakor si je prizadevala mati razvozlati skrivnost, tako so jo botele tudi sosedne in končno vsa vas, ko mora vendar poznati poleg otrok tudi očete njihove in vse sorodstvo.

Primerjali so mu tega in onega za očeta ne samo v vasi, tudi v sosesčino so jih šli iskat. In ko so našli vse korenjake, ki bi

Sv. Lucia. — S. Lucia.

lahko bili očetje, vedeli že vedno niso, kdo bi bil pravi, da so najdrznejši naposled obdolžili osebe, ki bi biti ne smele.

Klešnikova Katra je kajpada vedela, kdo je in niti trenutek ni dvomila, da je edino pravi. Obljubil ji je sveto, da jo bo poročil, ko pride pravi čas in ji naročil, da mora molčati kot mutec. Zagrozil ji je še, da ne bo prav ne za njo, ne za njega, ako ga bo izdala prezdaj.

Verjela mu je in molčala.

Pričakovala ga je pa za trdno, da jo bo obiskal in prišel pogledat lastno dete ter povprašat po njegovem zdravju in po njenem.

Toda ni ga bilo od nikoder

Podnevi ga kajpada ni pričakovala, toda ponoči, ko je vsa vas dremala, prišel bi bil lahko, bi bil moral priti, zakaj vedel je, kaj ima. Pot je pa tudi poznal, saj je hodil po nji v največji temi več kot enkrat.

Prisluškovala je na vsak ropot, ki je dosegel bajto in skušala dognati, ako je ropot stopinj, ki so namerjene do bajte; vedno je bila vsa napeta, da bi ne prosišala znanega trkanja na okno.

Zdaj, ko je Klešnikova Katra ležala, ni bilo glasu tihotapskih korakov niti trkanja na okno.

In hipoma je prišla od nekod misel, ki jo je vso prevzela:

»Zapuščena!«

In mlada mati je začela ihteti. Vpričo matere in Kajžarice, ki jo je obiskovala, se je še premagovala, končno se pa ni mogla premagovati več, pa je bila vedno vsa objokana.

»Kaj ti je?«

Zdravilo so jo proti vsem boleznim, ki so nevarne materam v postelji, pa vendar nista pogodili pravega zelišča, ki bi jo pomirilo.

»Telo ni bolno!« je dejala Kajžarica. »To mora biti kaj drugega.«

In res je kmalu zvedela, kje ima bolezen korenine.

Kajžarica je sedela v tistem polmraku, ki tako dobro dene mladim materam, pri Katrini postelji, zakaj mati zaradi gospodinjstva ni utegnila, ka je Katra po globokem vdihu spregovorila:

»Kajžarica! Eno prošnjo imam do vas. Pomagajte mi!«

Tedaj se je Kajžarica sklonila k nji, rekoč: »Iz srca rada! Kar reci, kaj naj ti prinesem! Morda si žejna?«

Iznova je globoko vzdihnila, ter se je še obotavljala.

»Naj ti odrežem pogačo in jo samočim v vino?«

»Ne! Ne! Oh, ne! Ali boste molčali?«

»Ako bo treba.«

»Zdaj šel Poslušajte! Lepo vas prosim, pojdite k njemu, k očetu tega otroka in mu skrivaj povejte, da ga čakam. Ve, kje me je pustil. Vsaj otroka naj pride pogledat; on je njegov oče.«

»Kdo?«

»Plahuta!«

Tedaj je pa planila Kajžarica in zavreščala:

»Plahuta? Tak dedec! Pa še oženja!«

»Ne, oče, ne! Stari ne! Sin njegov! Tonček!« je popravljala Katra, ki je prej v razburjenju pripovedovala površno. »Oh, da me nečete razumeti!«

»Tonček Plahuta torej?« se je začudila Kajžarica in pristavila: »Kaj si pa mislila? To je še smrkevec! Komaj prvič je imel nabornil listek.«

»Ceprav je še mlad! Zastaven pa je! In postavi se izmed naših fantov najbolj. Kaj ga ne poznate?«

»Poznam! Pa vendar, kaj ti je bilo?«

»Vzel me bo!«

»Ja, ko bi bil volk!«

»Prisegel je!«

»Takrat vsak prisegal Neumnica, lahko verna!«

»Boste videli, da se bova vzela!«

»Hehehe! Še sto let lahko živim, pa ne bom dočakala tistega trenutka.«

»O, kako ste poredni! Nič se me ne usmilite!«

Zajokala je prav bridko, da je bila Kajžarica takoj ginjena.

»Ne jokajte!«

»Pomagajte mi! Poiščite ga in recite mu, naj pride!«

»Našla ga bom in mu povedala, ker se mi smiliš.«
»Ne bo zastoj!« je vzkliknila bolnica hvalježno. »Za trud vas bom odkodovala.«
»Nul Nul Kaj to! To itak nič ne stane! Samo, če je res bil samo ta?«
Tedad je se Katra ženski vsa razodela. Malo je manjkalo, da Kajžarica ni izvedela vseh podrobnosti. Zdaj je že vedela, da jo pošilja k pravemu.
»Strašno težko ga že čakam! To mu povejte!« je naročala zapuščena mati odhajajoči starki.

III.

»Nikoli več ga ne bo!«

Klešnikova Katra je poslej nestrpnost pričakovala trenutka, ko bo stopila k njeni postelji Kajžarica z zaželenim poročilom.
Počasi po minevale ure; dnevi in noči so se pa zdele sama večnost.
Nesetokrat je pogledala v vrata in v pričakovanju Kajžarice; vlekla je na ušesa, kdaj bo slišala njeno govorjenje.
Vsa trudna je bila od samega pričakovanja. Končno je pa Kajžarica vendar zakašljala pod oknom in priropotala po veži.
Katra bi ji bila najrajši planila naproti, da bi prej izvedela, kako je opravila naročilo. Toda morala je potrpeti še nekaj hipov, da je Kajžarica vstopila.
Vsa iz sebe je bila, ker ji ženska ni kar stresla vsega, kar je bila opravila, temveč se je motala po hiši, kakor bi se ogledovala, kam bi sedla in se odpočila od truda.
»Kaj je bilo?« je planila Katra nepočakljivo. Kajžarica je najprej zakašljala, potem šele povedala:
»Tako ti povem! V takem še nisem bila! Izpodbiti me je hotel. Ko bi bila kolikšak slutila, da bo tako, ne bi bila šla za noben denar.«
»Kdaj bo vendar prišel?« je kriknila Katra, ki ni mogla pričakati konca pripovedovanja.
Kajžarica je pa še pohrkala, preden je rekla: »Ta? Plahutov Tonček? Ta nikoli! Dejal je: Druga očeta si poišči! On nikoli ni bil s teboj!«
Katra je zavriskala v obupu in zajokala. Kajžarica je pa nadaljevala, ko je videla, da lahko govori, da posluša:
»Dejala sem mu: Fant! To ni igrača! Sina imaš. Pogledat ga pojdi! Pa njo tudi! Ti si

jo pahnil v nesrečo! Pa se je zarotil pri vseh svetnikih in Materi božji, da nikoli ni bil pri tebi.«
»Prisežem! Pred živim Bogom prisežem! Samo on!« je viknila Katra v obupu.
»On tudi! Prisežem! Tako je dejal! Ko sem ga pa svarila, da se greh ne popravlja še z večjim grehom, postal je divji in ko se je nagrozil tebi, začel je groziti še meni. Dejal mi je, da mi bo noge polomil, ker hodim po takih potih in mi izdri jezik, ki prinaša take pošte. Tako je bil hud!«
»Prisež!« je viknila Katra obupana in srdita.
»Anti veš! Opravila sem, kar si mi naročila. Nisem kriva, ako ni tako, kakor si želela. Pa potolaži se! Pomiri se! Zaradi otroka se premaguj!«
»Njegov je!«
»Anti veš! On govori drugače! Pa kako govoril! Vsak drug razen tebe bi moral verjeti, da on ni prizadet. To preklinjanje, ki sem ga slišala! Ta divjost, ki je kipele iz njega! O, to je bilo strašno! O, kaj vse en greh storil! Pa ravnó to dokazuje, da je on oče. Tonček Plahuta! Zakaj je pa treba tako divjati in preklinjati, ako bi ne bil? He? Stara sem že in poznam to stvar!«
»Je! Je! On je! Tonček! Tonček!«
»Zastoj! ga kličeš! Ne bo ga! Nikoli več ga ne bo. Nikoli več te ne bo pogledal z lepim očesom in otroka bo črtil.«
»Kaj mi je vse obetal? Zdaj je pa tak!«
»Nič ne jokaj! Z jokom ne boš nič opravil! Tudi prikrivanje ti ne bo koristilo.«
»O, jej, jej! Sramota!«
»Tako jej! Pa boš zdaj še skrivala? Nisi več tako mlada! Zdaj moraš povedati!«
»Je! Je! Kako me je sram!«
»Ako sama težko govoriš o tej stvari, bom pa jaz povedala materi. Mati morajo vedeti. Sama si ne boš znala pomagati.«
Kajžarica je lezla za staro Klešnico in ji razložila vse, kar je bila izvedela in doživela.
Klešnica se je izprva togotila na hčer, ki je bila tako neumna, da se je lotila takega smrkavca, ki se vseh let nima in še nič nima čez, čeprav je prvi sin premožnega kmeta. Toda Kajžarica, ki ni bila prizadeta in je lahko mirno presojala vso zadevo, je pa sagrnula ves načrt:
»Katra že ne bo mogla več dobiti drugega. Plahutovega se bo morala držati. Mlad gori,

mlad doli. Vsak dan bo starejši. Grunt bo imel. Pa se je bo najbrj branil. Tudi starega poznaš, da bi ne bil zadovoljen z njo in ona? Stara? Niti misliti ni treba, da bi izročila burkle eni iz bajte. Fant bo imel premoženje! Torej, ako ne pride po njo, tedaj bo moral plačati njo in otroka.«
Klešnica je pa zabzabila:
»Kajpak kot vzeti jo bo moral.«
»Pravi! Najboljše bi bilo! Na vsak način je pa treba govoriti s starim. Sam naj vzame lanta v precepl.«
»Nu, pojdi ti povedat?«
»Ne! Jaz imam že zadosti! To kar sama opravi!«

IV.

»Tonček ni bil!«

Ko je Klešnica govorila s hčerjo in je bila izvedela dovolj, se je pripravila.
Stari Plahuta ni bil truden samo v postavi, trden je bil tudi v glavi. Klešnica je dobro vedela, da bo morala spretno in z vso silo naskočiti starega, da ga bo ugnala.
»Ali naj ga pošče doma in govori z njim vpricho vse družine? Naj ga prestreže na cesti? Naj stopi v hlev, ko bo pokladal živini? Kato bi bilo najbolje?«
Kajžarica je prišla povedat:
»V Ograji ga boš dobil! Tja hodi kosit za živino! Tam ga počakaj!«
Tja ga je šla torej zalezovat.
Stari Plahuta je prišel ob uri s koso v Ograjo. Z oslo je pobrusil koso, potem pa zamahnil v gosto deteljo ter jo polagal v velikih plasteh na levo v red.
Klešnica je gledala, kako mu gre delo od rok. In ko je videla, kako igraje dela, kako se kreta, da se mu še čisto nič ne pozna peza let, ji je bilo jasno, da stari Plahuta še lahko gospodari, da ga ni dela, katerega bi ne zmagal.
Spoznanje je sicer ni potolažilo, podrla pa tudi ne.
»Ta dedec nekaj premore. Lahko bo dal sinu toliko, da bo še nekaj za njegovega otroka in njo, ki je bila tako vanj zaverovana.«
Počakala je, da je končal.
Ko je pa naredil skočnik in djal koso na ramo in se obrnil proti domu, je pa stopila izza grma in ga poklicala:

(Nadaljevanje.)

Rabljeva roka

Spisal J. Fletcher Ray.
Poslovenil Franc Poljanec.

Zopet me je prevzelo divje sovraštvo; ne: tisoč zlodejv je vstajalo v meni. Zajelo me je, sla me je gnala po krvi; po krvi teh nevednih duhovnikov, katerih vera je bila zame — smrdljiva kuga. Ali je on, ki je ležal v grobu, svojo moč še mogel nad menoj pokazati, nisem vedel. To pa vem, da so iz noči prišle do mene njegove besede; zakaj spomnil sem se molitve, ki jo je Suzana učila Herma: imenovala jo je »Gospodovo molitev...«
»Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom.«
Te nenavadne besede so vzbudile mojo pozornost, zakaj mi legionarji odpustanja nismo prav nič poznali. In zdaj je molitev, kakor da so jo izgovarjale otroške ustnice, moje korake obrnila. Eno življenje sem vzel, Ene-mu, čigar umirajoče ustnice so dihale molitev za sovražnike. Malo bi mu bilo všeč, če bi se jaz nad kom drugim maščevali hotel.
Kam me je potujoči korak peljal, mi ni bilo mar. Nekako nejasno sem se zavedal, da sem bil v Hinomski dolini, šel skozi Kedronovo grapo in trepetal v temnih sencih pod getsemanskimi oljkami. Odsel sem skoz kleta vrata naprej, da sem dospel blizu do Absalomovega groba. Šele tedaj sem opazil, da je

mesec že zašel in da se je že nov dan začel daniti.
V svoji samoljubni žalosti sem sina in vse žalujoče pustil same. Hitro sem se zasukal in zagledal nekaj, česar v svojem zamišljenem potikanju doslej nisem utegnil opaziti. Kaj je bilo, nisem vedel, in mi je bilo tudi kaj malo mar. Mene je zdaj skrbelo to, da se čimprej vrnem k dečku, pa se od pošastne reči, ki je bila podobna človeški postavi, nisem mogel ločiti. Stopil sem bliže in zagledal možko truplo. Viselo je konec vrvi, ki se mu je bila zadržila okoli vratu. Bil je že mrtev, in ko se je zdanilo, je luč osvetlila obraz moža, ki sem ga že precej dni poznal: otrplo, srepro obličje Juda — Juda Iskariota.
Kratek trenutek sem obstal, nisem se mogel ganiti. Veter je naraščal; vrv je zaskripala; obleka se mu je zamajala. Truplo se je rahlo zibalo proti meni. Jutranja svetloba je ta pošastni obraz popolnoma ožarila. Obrnil sem se in zbežal. Prasnil sem skoz grm in goščo in se nisem ustavil, dokler nisem prišel do mestnih vrat, kjer sem obstal in se tresel kakor otrok.
»Stoj!«, je zavpil Galacij, ki je stražil. Ko je pa zagledal mene, je stopil stran in mi ukazal, naj vstopim. Besede nisem spre-govoril, ampak šel kar mimo. Mrzla zona mi je bila za petami. Zakaj sem moral tako poteti, ne vem, saj je bila smrt moj bojni to-variš. Plašni trupli sem v Gehehni pokopal, ne da bi sploh kaj mislil, izvemši neko čudno usmiljenje. Tukaj je bil pa in spačeni obraz v tem hladnem, sivem jutru že tako podoben — o Bogi ne upam si tega zapisati, še zdaj ne...
Šel sem proti domu kakor, tič v svoje gnezdo. Med mračnimi vrati sem zagledal belo postavo. Suzana me je čakala. Skoz vrata sem se opotekel kakor pijan. Na roke me je ujela.

»Hvala Najvišjemu, da si se vrnil,« je rekla. Glas ji je zvenel kakor iz dalje. Pomagala mi je proti postelji. K ustnicam mi je držala toplo vino, pa sem komaj mogel piti, saj sem tako burno dihal. Ko sem slišal, da deček spi, sem oči zaprl. Sonce je bilo visoko na nebu, ko sem se zbudil.
8. poglavje.
Nad menoj je stonela Suzana.
»Mirno počivaj,« je šepetala, »med tem ti pa pripravim jed.«
Vstal sem, pa sem bil ves omotičen. Zakaj sem popolnoma oblečen tako ležal na postelji, ko je bilo sonce še visoko na nebu, nisem vedel. Rokó sem si položil na čelo; duh po posušeni krvi se ga je držal, po krvi iz Gehehne. In spomnil sem se vsega. Ležal sem v hiši, ki sem bil prisegel, da se nikoli več vanjo ne povrnem. Samo vrata so bila med menoj in strtim telesom mojega sina, čigar kri je bila na moji glavi. In ona, ki ga je rodila v muki grenke smrtné bridkosti, mi je nad vse nežno stregla in mi gledala v oči brez očitka. Zagotovo, sem mislil, ljubezen njim, ki hodijo za Nazarečanom, zareže globlje kakor maščevalni meč. To bi hotel, da bi me klela in mi pravila bridke reči, ali mi hrbet obrnila; pa ni storila nič takega, ampak je pred menoj razložila hrano.
»Ne morem jesti,« sem dejal in jed odrinil.
»Daj,« je rekla in mi hladno mehko roko položila na čelo in se mi nasmehnila kakor v dnevih najine zaroke. Jodi sem le malo pokušil, spregovoriti pa nisem mogel besedice. Pustila me je in odšla v Hermovo spalnico. Prevzemala me je želja, da bi vedel, kako je z dečkom, pa sem se bal videti njeno vrnitev. Zelo dolgo se mi je zdelo, preden so se vrata odprla in je prišla k meni. Počasi, se je zdelo, se je pomikal proti meni.

PO DOMOVINI

Trebnje. Občina bo po svojih močeh podpirala tiste, ki jim zares primanjkuje hrane. Naj se javijo. — Strog pasji kontumac so odredili za sadne okraje Trebnje, Zuzemberk in Novo mesto, ker je stekel pes iz Soteske ogrižal pet oseb in gotovo tudi kaj psov. — Vojni invalidi in druge vojne žrtve naj se čimprej javijo v občinskemu uradu s posebnimi dokazili.

Vevče. Zivljenje gre svojo pot. Ljudje pridno obdelujejo zemljo, ki pa ne zadostuje za prehrano prebivalstva. Največ ljudi je našlo doslej vsakdanji kruh v papirnici. Nekaj časa ni obratovala. Zdaj so delavci razdeljeni v dve skupini, ki delata po 3 dni v teden.

Dravtje pri Ljubljani. Dravljanski kolodvor je postal, kakor med svetovno vojno, tudi v zadnji Veliki noči razdejanje in pogorišče. Kjer so bile barake, ležijo preostanki električnega materiala, razbiti vagoni, posamezni kosi vojaških avtomobilov. Pač žalostna slika, čeprav samo pordneve vojne vihrate.

Kraaj. Dne 29. maja je umrl v Ljubljani bivši dolgoletni župan g. Ciril Pirč. Igral je svoj čas precejšnjo vlogo v slovenskem narodnem in političnem življenju. Naj počiva v miru!

Novo mesto. Zaradi razbojništva proti posestnici Elizabeti Novljanovi na Pečeniku pri Višnji gori sta stala te dni pred novomeškim sodiščem dva tolovaža. Eden je dobil štiri, drugi pa tri leta ječe.

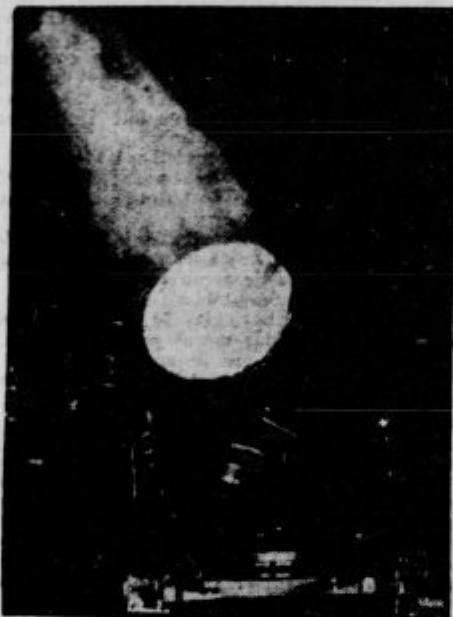
Metlika. Nedavno je prispel k nam poveljnik Armije Ljubljanske pokrajine Ekselencija general Mario Robotti. Bil je slovesno sprejet od vsega prebivalstva. Gospod general je poudaril prijateljske namene, ki jih ima italijanska vojska do slovenskega prebivalstva.

Dolenjske Toplice. Prvi gostje so že prišli, da se rešijo revmatizma. Za sprejem kopalskih gostov je vse pripravljeno. Vodo iz toplega vrelica pridno uporabljajo tudi italijanski vojaki, ki se mude pri nas. — Te dni se je zopet pojavil stekel pes in sicer v Soteski, kjer je ogrižal par otrok. Zato imamo pasjo zaporo.

Slovenec. pomagajte sorojakom pri iskanju živine, ki jo še mnogi lastniki pogrešajo!

Novi grobovi

m Umrl so: V Begunjah 89 letni Janez Debevec. — V Ljubljani so odšli v večnost: vdova po tajniku Ljudske posojilnice Ivana Grilca roj. Bonač; pisarniški ravnatelj okraj. sodišča v p. Franc Steuta; vdova po železa. uslužbencu Amaliji Lasner roj. Demšar; upokojenec drž. železnice Josip Boben; inšpektor drž. železnice v p. Evzeb Hrašovec; v Karmelu na Selu sestra Marija Ana Reiterer; elektromonter Ivan Šuga. Naj počivajo v miru!

Nemški reflektor išče sovražno letalo.

Slovenski pregovori o trpljenju

Bridko je trpljenje, sladek sad njegov.
Bolj ko si plemenit, več trpiš.
Brez križa ni paradiža.
Če si ležal v mladosti na rožah, boš ležal v starosti na trnju.
Česar popraviti ne moreš, tiho v sebi trpi.
Človek toliko potrpi, kolikor strpi.
Grenko zelišče je potrpljenje.
Karkoli človek počne, je s križi zvezano.
Kdor rad potrpi, ta si rože sadi.
Kjer se en križ prikaže, tam se jih je več nadejati.
Ko bi človek vse grenjave povsem izpil, en trenutek povsem živ bi ne bil.
Kogar Bog ljubi, ga s križi obiskuje.
Kogar Bog ljubi, ga tepe.
Lakota, mrz in dim pri hiši, so trije siromaški križi.
Nadloge so povsod, kjerkoli je razširjen človeški rod.
Nadloge trpeti — srce kameno imeti.
Ni moke brez muke.
Še tak priimek nas ne obvaruje trpljenja.
Tistega ima Bog rad, ki ga takoj udari.

Naznamila

n Zaposnili pozdravi. Uredništvo »Domoljuba« je prejelo 30. maja dopis iz Potiske Sv. Nikola v Banatu z dne 9. aprila 1941, v katerem trije slovenski fantje voščijo vsem Slovencem, zlasti Belokranjcem, zadovoljne velikonočne praznike. — Podpisani so: Slobodnik Franjo, Bajanja vas; Jože Težak, Dole pri Suhorju, in Jankovič Rudolf, Dolenci pri Adlešičih.

n Vse vojne tovariše pogrešanega Antona Fortune, ki je služil pri 16. art. p. okoli 7. aprila pa odšel k trupni komori v Maribor, lepo prosim, da mi proti povrnitvi stroškov sporoče, kar je komu znanega o njem. — Fortuna Janez, Gamljšče št. 5, p. 81. Vid pri Stični.

»Scipio« je rekla, »deček te kliče.«
»Žena, kako naj grem k njemu? Kako naj ga pogledam? Njegova kri je na moji glavi in jaz sem umoril njega, ki ga on ljubi.«
»Ne, Scipio, ne boj se! On vsega tega nič ne ve, kar se zgodilo od dne, ko sta on in tisti Samuel na trgu gledala Kristusa. Oči so mu zadržane. Ne boj se!«

Odšel sem v spalnico. Tam je ležal ves bled in slab. Oči so se mu široko razprle in nenavadno svetile. Sedel sem k njemu.

»Oče,« je dejal, dolgo te ni bilo. Vso noč sem te klical. Kje si pa bil?«

»Na potu sem bil, sinko moj.«
Njegova roka se je potihem splazila pod mojo, kakor je imel navado.

»Oče, krvav si. Ali je bil kje upor?«
»Ne, otrok moj, samo dva hudodelca sem v kraj spravil, ki so ju usmrtili.«

Nekaj časa je molčal, mislim, da mu je govorjenje močno težko delo. Rahlo sem njegovo ročico potisnil nazaj in mu s svojo šel skozi lasce. Gledal me je, kako da je nekaj na meni, česar ne more razumeti.

»Oče, kaj ti je? Tako si tiho. Zakaj me tako čudno gledaš? In, oče, tvoji lasje tudi niso več taki, saj so kakor pepel. Ali si bolen?«
»Prav do te ure nisem vedel, da so mi lasje na glavi osiveli.«

»Ne, sinko moj; toda zelo me srce boli in zelo me zate skrbi.«

»Oče, kaj mi je? Bolen sem in se komaj premikam. Mati mi nič ne more povedati.«
»Nikar se ne muči, sinko moj. Ne bo dolgo, pa boš zdrav. Zopet boš pri nas v delavnici. Po polju se boš igral in cvetlice nabiral in po grižih letal in po ribniku plaval.«

»Jaz pojdem v tempelj in najdem Jezusa. V mestu je, saj sem ga videl in z njim govoril. Oče, ali pojdeš z menoj? Vem, da ne boš mogel drugače, kakor da ga boš tudi ti rad imel.«
»Da, sinko moj.«

»Toda, oče, jaz ne morem hoditi. Kaj naj pa storim?«

»Na rokah te ponesem, da ga najdeva. Kar nič se ne boj, kmalu boš zopet močen.«

Več nisem mogel reči. Nekaj časa je bil miren. Mehko sem mu gladil čelo. Zasukal je glavo in me gledal.

»Oče, Jezus je nekaj rekel, pa ti nisem povedal. Prej sem se za to komaj zmenil, zdaj me pa skrbi. Ne vem, kaj naj to pomeni. Takrat ko je odhajal — saj veš, potem ko je govoril s Samuelom in z menoj — je Petru rekel takole: »Blizu je dan, ko bodo vsi ljudje pozabili svoje sovraštvo, takrat ko se bodo zbirali v solzah okoli mojega strtega telesa.« Oče, kaj pomenijo te besede — strto telo?«

Glavo sem obrnil proč. V te predirne oči nisem mogel pogledati. Njegova majhna roka se je zopet splazila v mojo. Poskusil se je skloniti proti meni, toda nenadna bolečina ga je ustavila.

»Oče, povej mi, ali je moje telo strto? Sam se ne morem vzdigniti; komaj se premaknem. Povej mi, oče!«

»Kmalu boš zopet zdrav, sinko moj. Zdaj počivaj, ker si bolen.«

»Meni se tako lepo sanja, oče. Jasli vidim in vole in starega Izaaka in mater Marijo in dete Jezusa. Res, oče, vse jih vidim.«

»Potem pa počivaj, počivaj, otrok moj.«
Zaprli je oči. Dihanje je bilo zdaj mirno in prsi so se mu dvigale in upadale tako pokojno, da se je komaj zdela, da sope. Sklonil sem se nadenj in zmučeno, blede lice poljubil.

»O križani Jezus,« sem molil, »samo njegovo življenje mi daruj, in na tehle rokah ga ponesem, čeprav na konec sveta.«
Nato sem ga znova poljubil in ga zapustil. V spanju se je nasmihal.

Po opoldanjem kosilu sem šel v delavnico. Ko sem prišel do vrat, sem zaslišal tihe glasove ljudi, ki so se pogovarjali. Ko sem vstopil,

so me pogledali in ohmolknili. Vzel sem svojo tesarsko sekuro in začel delati sam zase. Prav nič nisem želel govoriti s komer koli in ves čas se mi je zdela, da pred seboj gledam Hermove postavbo. Obraz je imel bled in izredno lep. Prsi so se mu dvigale in upadale. V spanju se je nasmihal. Sonce je toplo sijalo na delovno mizo.

Ljudje so se pogovarjali potihoma. Zrak je bil poln hruma vsakdanjega težkega dela in prijetnega vonja obtesanega lesa. Molče sem se sklanjal nad svoje delo. In truden, bolesten mir me je prevzel. Kakor v sanjah sem slisal besede, ki mi jih je bil deček govoril. Nagibal se je proti meni:

»Oče, je-li moje telo strto? Ne morem se vzdigniti; komaj se premikam!«

In nato je zopet zaspal. Glavica mu je ležala na blazini, lasje so mu pa prosto ležali. Ena ročica je stegnjena ležala na odeji, druga mu je počivala na prsih, ki so se mu v rahlem dihanju dvigale in nižale.

In tedaj je roka legla na mojo ramo. Pogledal sem. Rufus je stal pri meni.

»Pojd, Scipio,« je dejal.

Gledal sem ga kakor ves zmešan človek. Potem sem zapazil, da je bilo sonce že nizko na nebu in da so drugi že odšli. Šel sem ven kakor človek, ki se mu sanja. Probus me je čakal pred vrati.

»Isto pot imam s teboj, Scipio. Ali hočeš, da grem s teboj?«

»Lahko!«

Nekaj časa sva hodila molče. Videti je bil vznemirjen. Nazadnje je spregovoril:

»Scipio, o tvojem sinu Hermu sem vse slisal. Kako dečku gre?«

»Dobro. Ko sem odhajal, je spal.«
»Še nekaj malo korakov sva šla po poti, pa je zopet spregovoril.«

»Nekaj sem zanj naredil; glej!«
(Nadaljevanje prihodnj.)

ZIVLJENJE v sreči

Čednostno življenje

Kako je sedanjí svet potopljen v brezno nečistosti in umazanosti! Ne mislimo samo na predele nezakonitih otrok po rojstnih in krstnih maticah, mislimo pa na ~~nevarnost~~ mladine že od zgodnjih let mladosti. Mislimo na umazanost govorjenja po javnih ulicah, po cestah, po železnih, po vzgojilnicah, po tovarnah in še tu in tam. Zidovi, plošči in stene in ceste ograde govorijo o propadlosti mladine. Človeški rod je izgubil spoštovanje do samega sebe.

Ne samo spoštuj očeta in mater, spoštuj tudi svojega brata in sestro, spoštuj vsakega človeka, bodisi fant ali dekle. Spoštuj namen človekov na zemlji, spoštuj modro uredbo Stvarniškega za ohranjenje človeškega rodu. Ali kdo to uredbo spoštuje! Ta uredba je postala v ustih pokvarjenec in umazanec predmet zaničevanja človeškega rodu. Zato se nam mladina kviri in uničuje v mladosti in ko pride v leta zakonskega življenja, je njena življenjska moč strta in uničena, družina je v svoji korenini obsojena v hiranje in v smrt.

Vzgoja k čistosti Starši, katerim je izročena naša mladina v vzgojo, storite, kar je v vaši moči, da nam ohranite čisto, zdravo in krepko mladino. V njenem zdravju je bodočnost našega naroda ali pa njegov pogin. Kar hočete, pa si izberite. Samo pogina nikar!

Napihnjena žaba

Fedor Sologub, znani ruski satirist, je napisal to basen leta 1916. Op. ur.

Ni res, da je počila od napihovanja in poginila — poginila je od slame. Tudi ni bilo tu nikakega vola — kaj bi vol v luži? — pač pa se je žaba po lastni pameti odločila, da se napne in napihne.

Pa se je napihovala pomalem, postopoma: prvi dan za tri palce, drugi dan za peden, nato počivala dan, dva. Vendar pa se je napenjala stalno in neprestano je rasla. Naposled je postala tako ogromna, da ni bilo človeka, ki bi jo lahko objel. Vsi so se bali te žabe. Če je samo zarežljala, že so tudi najhrabrejšim čapljam klecala kolena.

Razume se, da je žaba to izkoriščala in zahtevala, da se ji vsi poklonijo.

Samo se je bila toliko napihnila, da je njena koža postala čisto tenka in prozorna, čreva pa tenka in slaba. Če je sedela ali pa skakala po ravni, je šlo vse lepo in gladko. Nekoč pa je zopet skakala in je pri tem nadelala na majhno suho bičko. Žaba ne gleda, kod skače, misli si: »E, prava reč! Toda suha slameca — ckl — ji prebode kožo na trebuhu. Zdaj je začel iz žabe uhajati zrak. Daleč se je slišalo »šš—ššš—ss—ss«. Zrak uhaja iz žabe. Ko je ves zrak izšel iz žabe, ni mogla več živeti. Poginila je in vsi so videli, da je prav za prav zelo, zelo majhna.

Vidite, tako se je v resnici zgodilo.

Vola pa so sem vtaknili čisto po nedolžnem.

Ladja v doku

Če plove ladja dalje časa po morju, se na njenem podvodnem delu nabere cel gozd školk, morske trave, mahu itd. Vse to pa ovira ladjo v njeni hitrosti. Zato je treba, da se ta del ladje večkrat temeljito očisti. Za čiščenje ali popraviljanje podvodnega dela ladje je treba ladjo spraviti na kopno, ali kakor pravijo pomorci — v dok. Malenkost je, potegniti čoln na suho. Drugače pa je to s pomorskim velikancem, kakršna je ladja.

Slišali ste že o čudovitem gibanju morja, ki ga imenujemo plima in oseka. Morje namreč vsakih 12 ur narašča in zopet pada. Ob francoski in angleški obali znaša razlika med plimo in oseko do 16 m, v jadranskem morju pa je znatno manjša. Ravno to gibanje morja spretno izrabijo pomorci, da spravijo tudi največjo ladjo na suho. Tih obale izkopljejo velikanski bazeni in ga po prekopi spoje s morjem. Ko morje narašča, vdre morská voda po prekopi v bazen in ga napolni. Vlačilci potegnejo tedaj parnik v ta prostor, kjer ga potopljajo podoro s posebnimi gradniki in tramovi. To pa zato, da se kasneje, ko ob oseki morská voda zopet odteče, ne bi prevrnil. Čim je torej bazen prazen in parnik na suhem, prekop

z zatvornicami zapro, da ob prihodnji plimi voda ponovno ne vdre v bazen.

Ladja je sedaj na suhem. Mornarji ter posebni delavci specialisti se vržejo takoj na čiščenje in popraviljanje podvodnega dela broda. Delo pa mora iti urno od rok, dela se noč in dan. V nekaj dneh je ladja očistena in zopet sposobna za vožnjo. Če pa so popravila večja, n. pr. pri strojih, kotlih, poskrbe zanje tvornice, ki so vedno v bližini doka. Ko so naposled vse popravila opravljena, odpro zatvornice in ob prihodnji plimi napolni morje zopet bazen. Ladja zaplava v morje.

Zopet razbrzdanost v modi

Papež je 22. maja sprejel 4000 članic Katoliške ženske akcije v Rimu, ki so pozdravile papeža z belim cvetjem in s trobojnicami.

Papež je v svojem govoru omenil med drugim tudi vprašanje današnje ženske mode. Posebno je poudarjal, da je posebno naloga članic Katoliške akcije, da opozori ženski svet, koliko nevarnosti preli krščanskim dušam, če se vda jajo razbrzdanostim ženske mode, ki je vse kaj drugega, kakor da bi bila v smislu krščanskega duha. Prav tako ni v duhu naroda in države, če se izdaja denar za razkošje oblačil, ko je danes ves svet potreben najnujnejšega.

Papež je dalje glede na to vprašanje opozoril navzočne katoliške zastopnice žensstva, da Bog prav nič ne nasprotuje življenju kot takemu, pač pa so zoper njegovo voljo vsi zli izrazi človeškega izmalicenege duha, ki ugonabljajo pravi krščanski smisel. Zakaj, saj ni vseeno, kako ravnamo s telesom, ki je prebivališče neumrjoče duše.

Dobro zdravilo

Navzile vsem stražam je nekemu 23letnemu Japoncu pred kratkim uspeła, da je skočil v žrelo prostulega ognjenika na otoku Ošimi, ki slovi kot ognjenik samomorilcev.

Japonci, ki se niso odločili rajši za harakiri, so pred nekoliko leti kar zaporedoma skakali v ta ognjenik. Najnovejši samomorilni kandidat pa je imel srečo — ali smoto, da ni padel v žareče žrelo, temveč je obvisel na nekem skalnem pomolu. Spelzali gor ni mogel, za nov skok v globoč pa mu je zmanjkalo poguma. Šele čez dva dni ga je odkril neki čuvaj, kakršni so postavljeni nalašč za to, da odganjajo samomorilne kan-

Smola barona Dorivala

»Bi dali predujem?« vpraša, kakor da sta v kupčiji.

»Seveda ga dam, ker sem v vas spoznala človeka, ki se nanj lahko zanesem!«

»Ni preslaba!« si misli Dorival.

»Pravi! pravi. Primem vas za besedo. Daste mi predujem. Za to, da vam pismo preskrbim, mi daste dva poljuba!«

Smrtna tišina.

»Prejle ste čisto pravilno pripomnili, da početje ni brez nevarnosti. Ta ara bi mi dala poguma, da zadevo izpeljem. Seveda sem zadovoljen, da mi daste petdeset procentov predujma. Plašljivo ob zaključku.«

»Že vidim,« pravi, ne da bi ga pogledala, »da hočete zlorabiti zaupanje, ki sem vam ga pokazala. Povedala sem vam tajno, ki jo hočete izrabiti zoper mene. Ni lepo od vas. Vedno sem mislila, da je poljub le takrat kaj vreden, če je podarjen.«

»Saj, če bi vedel, da smem upati, da mi poljub radi daste, bi mi bilo seveda ljubše! Dobro! Ne maram predujma. Plačilo za opravljeno delo naj mi odmeri vaša velikodušnost. Ste za to?«

Ruta ga pogleda in smeh jo posili.

»Sem!«

Udarila sta si v roke in sklenila kupčijo.

»Pa kajne,« ga opomni, »da ste zelo previdni?«

»Kar brez skrbi bodite!« je rekel, kakor da je pribito in kakor da ima pismo že v žepu.

»Še nekaj mi morate obljubiti. Ne bodite, prosim — ne bodite nasilni.«

»Vse se bo izvršilo brez kapljice krvi. Le nobene skrbi!«

»imate že načrti?«

»Kajpak ga imam. Kako se piše tisti človek?«

»Vam bom njegov naslov napisala.«

Iz torbice vzame majhen sviačnik.

»imate listič papirja?«

Dorival obrne vse žepo. Zastonj. Tedaj najde v telovniku košček zganjenega papirja, ki ga da Rutí.

Ruta razgane papir.

»Tukaj je že napisan nek naslov. Gospa Muc-ova.«

Dorival hlastno zagrabi papir, ga zmoeča in vrže pod mizo.

»Brezpomemben zapis! Tu imate drug papir!« Iz telovnika potegne odtrgan kow koncertnega programa in ga položi pred Ruto na mizo.

»Tudi na tem je nekaj napisanega,« reče in bere: »Drago! Pričakujem sporočila pošto

ležeče 30. pod M. L. Moram s teboj govoriti. Tvoja Metka.«

»To sploh ni bilo meni namenjeno!« je bil Dorival jezen. »Le kakšne ropotije vlačim s seboj! Natakaj, prinesite polo čistega papirja.« Listek gospodično Leničeve je vrgel Rutí čez glavo.

Natakaj prinese papir in lenivec.

Ruta se skloni nad papir, napiše naslov gospoda Fríca Adamka, porine list Dorivalu in si hitro natakne rokavice. Kar nenkrat se ji mudi...

»Lahko mi pišete, če bi mi radi kaj važnega sporočili,« pravi. »Ja — —«

»In?«

»Zdi se mi, da ste z mnogimi damami v — poslovnih zvezah!«

In že je ni bilo!

Skoz veliko okno je Dorival videl, da je hitela čez cesto, proti avtomobilu, kjer ji je voznik pomignil. Voznik vstavi, Ruta vstopi in avto odropota.

Dorival je pa že dolgo, dolgo sedel. S samim seboj se je pogovarjal.

»Smola pa taka!« dožene. »Ubogo dekle — Metka Lenič — pa — pa naj jo kolkja brčne!« Bilo mu je, kakor da mu valovi mehke duha po vijolicah. Videl je črno kodrasto glavico in dvoje velikih, temnih oči ga je gledalo in sladki glasček je rekel:

»Saj ste mi vendar rekli, da znate vlamljati!«

»Neumnosti! tja — ampak... No, mikavna zadeva. Kaj čem? Ali naj ji pišem pametno pismo, da na žalost nisem nikak poglavar razbojnikov, ampak ta in ta in da se je zadeva

didate, in s dolgimi vrvmi so potem mladeža moža spravili na vrh. Izjavil je, da mu je volja do prostovoljne smrti temeljito počila.

Velik uspeh s sokom podleska

Kakor poročajo z Dunaja, je nemški gojitelj rasti s sokom podleska uspelo doseči veliko rast poplavl.

Drevesa, ki so jih obravnavali s tem sokom, rastejo tudi na slabih tleh tako hitro, da je mogoče njih les uporabiti že po dveh letih. Donos je na hektar po novi metodi šestkrat tako velik kakor donos gozdnega lesa. Nemške oblasti mislijo sedaj na to, da bi zemljo, ki ni za drugo uporabna, nasadile s topoli, les teh dreves pa bodo uporabljali za izdelovanje celuloze.

Nov način konzerviranja

Da je mogoče s mrazom ohraniti cvetlice in sadje dolgo časa sveže, je že davno znano. Sedaj pa so v kmetijsko-kemičnem zavodu v Turinu preizkusili novo možnost za konzerviranje teh stvari.

Vrtnice, nageljne in banane so zaplinili. V ta namen uporabljajo razne mešanice kisika, dušika in ogljikovega dvokisa, poskusi pa so pokazali, da se banane v mešanici dolgo držijo, ne da bi dozorele. Kadar je potrebno, jih potem puste, da dozore, kakor se to v ostalem dogaja tudi s bananami, ki jih konzervirajo s hladom.

Se zanimivejši so bili uspehi s vrtnicami in nageljni. Po več dni so jih imeli v plinski mešanici, pa jih potem na zunaj in po vonju niti strokovnjak ni mogel razlikovati od cvetlic, ki so jih pravkar odrezali od stebel. Prednost novega načina konzerviranja je v tem, da je mogoče sveže cvetlice ali sadje v razmeroma vročem ali hladnem vremenu pošiljati v preprostem plinskem zavrtiku kamor koli, ne da bi potrebovali dragih hladilnih naprav. Seveda se plin takoj izgubi v zrak, čim zavitek odpre, ne more pa nikomur škodovati.

Kako ravnaj z gumastim blagom

Gumaste površnike, tudi gumasto obuvale in sploh vse gumaste oblačilne kose, ki jih v slabem vremenu toliko uporabljamo, je treba zelo pazljivo obravnavati. Nikoli jih ne smemo hraniti na toplem kraju, temveč tako pozimi kakor poleti na hladnem. Sušiti jih ne smemo v bližini peči, a za čiščenje ne smemo uporabljati ben-

cina, terpentina in špirta. Gumasto stran površnikov moramo od časa do časa osvežiti z mešanico iz 10 delov glicerina in 100 delov vode. Sive, ki so popustili, zadelamo s izolirnim trakom, ki ga uporabimo tudi za popravilo razcefranih rokavnih robov.

Zbirka ponarejenih vin

Budimpeštanski kemik Marosi ima edinstveno zbirko na svetu: zbirko ponarejenih vin. Ta ogrski kemik je živel 12 let v inozemstvu. Vselej se je močno jezil, kadar je v dragih hotelih moral še dražje plačati vino, ki je bilo samo na jedilnem listu označeno kot »originalno«, v resnici je bilo pa potvorjeno. Zato mu je prišlo na misel, da začne zbirati ponarejena vina. In napravil je kar veliko zbirko. Ima namreč že preko 500 raznih ponarejenih vin. Na vsaki steklenici je razen etikete tudi kemična analiza dotične tekočine.

Najbolj dragocen predmet te zbirke je vino, ki je označeno kot svetovno znano ogrsko tokajsko vino. To vino je naročil v nekem razkošnem lokalu v Parizu. Ko je vino kemično analiziral, je preiskava pokazala, da v cel steklenici ni niti kapljice vina.

Električni bajonet

Najnovejši izum v področju oboroževalne industrije je električni bajonet. Kakor poročajo listi, se je osnovala družba, ki hoče ta izum izkoristiti. Izumitelj, 37 letni Viktor Stohanzl, inženir oboroževalne industrije v bivši Avstriji je zastopnikom tiska izjavil tole: »Od svojega električnega bajoneta mnogo pričakujem. Neizvešan in utrujen vojakom bo dajal možnost, da svoje nasprotnike v bitki onesposobijo za boje«.

Žive ribe v na pol vroči vodi

Po mlakužah 146 m pod morsko gladino ležijo »Doline smrti« v Kaliforniji, kamor se izteka vroči vreli, živijo ribe, ki se v poletni vročini po vsej priliki dobro počutijo.

Ameriški prirodoslovec John Edwin Hogg jih je opazoval in pravi, da spetkeča ni verjel svojim očem, ko je skozi paro, ki se dviga z vode, videl veliko številno majhnih rib, ki so veselo plavale. Ugotovil je, da znaša temperatura vode na dnu okrog 53 stopinj Celzija, na površini pa je še toplejša. Ribice spadajo med krape, samci

so svetlomodri, samice še svetlejšje in kažejo proge in pike kakor postrvi. V akvariju so učenjaku pod enakimi pogoji dobro uspevale in uspevale še vedno.

Kako pa morejo živeti v takšnih okoliščinah? Edina logična razlaga je ta, da so živele tu pred deset tisoč leti, ko je imela voda še normalno temperaturo. Ščasoma so se podnebne prilike spremenile in voda je postajala toplejša. Ta sprememba pa se je dogajala tako počasi, da so se ji mogle živalice prilagoditi.

»Rastlinsko srce« ne bije

Slavni indski raziskovalec Bose je pred kratkim sporočil svetu senzacionalno vest, da pošilja rastlina svoje soku s ritmičnimi sunki v višino kakor človeško srce kri v periferijo človeškega organizma. Bose je konstruiral izredno komplicirane priprave, s katerimi se mu je po njegovem mnenju posrečilo opazovati tudi redne gibanje rasti pri rastlinah.

Sedaj pa sta dva nemška raziskovalca, Ubisch in Zachmann, zgradila še občutljivejši aparat, ki poveča vsak gib 11.000 krat, in s tem aparatom nista mogla ugotoviti nobenega izmed pojavov, ki jih je po lastnem zatrdilu odkril sir Bose. Nemška učenjaka menita, da se je ta zmotil in da ni s odkritjem »rastlinskega srca« še nič.

V znanstvenem svetu je zbudil nastop obeh nemških profesorjev veliko pozornost in zdaj preiskujejo, kdo se je prav za prav zmotil, onadva ali indski učenjak.

<>

Bajno bogastvo poseduje sedanji vladar gvinejskega Jaurija. Njegova zakladnica obsega dragulje, bisere in zlato neizmerno vrednosti. Ker je vladar še mlad, mu zaenkrat dovoljujejo samo, da si enkrat na dan ogleda natovorjena bogastva. Ko postane polnoleten, si sme izbrati kak kos za spomin. Njegov oče si je izbral zlato papigo, ki je imela v perutih vdolane same rubine. Ptič je tako težak, da ga en moč komaj dvigne. Ta okras krasi danes dvorano v kraljevi palači. Mladsi kraljevič že danes ubiga, kaj si bo izbral, in se pri tem prav dobro zaveda, da bo v resnici kmalu sam lastnik bajnega bogastva svoje zakladnice.

Ne bi bilo tako hudo. Mamica: »Sirota moja, kaj bi počela, če bi ne imela mamice!« — Edinka: »Pojedla bi ves med v shrambi.«

tako in tako zasukala — ali naj se vržem v pustolovščino.

Obljubil sem, da vlomim pri nekem gospodu Adamku in ukradem pismo. Bedarijal!

Dobro! Primimo misel za vrat! Trd orehl Poskrbel naj bi, na postanejo v zaledju na Costalindi drage šume, ki nanje ni nikoli nihče mislil, da so sploh, dobičkanosne po železnicah. Potlej naj poskrbim, da gospodu Rožiču ne bo treba povrniti denarja, ki ga je zabil za priprave za zakolčenje in za mazanje uradnega stroja. Tudi to, da se novi predsednik na Costalindi ne razjari, ko zve, kako ga je gospod konzul Rožič nekdanj presodil.

Pred vsem pa moram krasti in vlamljati! Kaj bo rekla vest, mi ne sme, biti mar! Gospod Adamek je zlotinec! Pa, pa — kako bi naredil!«

7.

Naslednje jutro je prišel Potokar.

»Me veseli, zelo veseli!« pravi Dorival. »Še živiš?«

»Zdi se, sinko moj —«

»No, kaj pa!«

»Pač si se začudil, da sem se ti izneveril?« se je smejal stotnik.

»Neel! Jaz se sploh nič več ne čudim!«

»Lepot! Res pa nil — No,« — Potokar sede zlošno v naslanjač — »imel sem svoje vzroke, mlade. Precej važna zadeva me je vsega zaposlila: Ruta in jaz sva se namreč sporazumela!«

»Kogaa?« se zadere Dorival.

»Sva se sporazumela!« ponovi stotnik z visokim glasom. »O tem — da nista drug za drugega in da bi nekoč oba strašansko trpela!«

»Gromska strela!« zakriči Dorival. »Moje — moje prisrčne čestitke!«

»Zahvalim — samogolt! Pot je torej prosta, sinko moj! Jaz sem odžagan in kot prijatelj in brat upokojen —«

»Tako, tako... mrmra Dorival. »Tebi prav gotovo nič ne povem!« se je zaobljubil potihoma. »Koj bi ji vse izčernal!«

»Nič ni bilo hudo!« odgovori stotnik dobrovoljno. »Jaz in Ruta sva vse prav natanko pretehtala. Glej — kljub svoji neumnosti sem premožen in nekoliko vsakdanji človek in tako dalje. Ruta je pa iskra. Tako nista drug za drugega. Vsa je nekje, samo na zemlji ne. Rada norčije uganja. Vem to čisto zaupno. Saj sem ji nekačšen svetni spovednik. Pravkar ji brenčijo spet čudne reči —«

»Brenči? Za kom brenči?«

»Samo namignila mi je. Noče z besedo na dan. Kako je do tega prišlo, še ni znano, znano pa je, da ima znanje s človekom, ki živi, kaj bi rekel, v nekih posebnih okoliščinah. Za boljšo družbo seveda ni. S svojimi sleparijami ji je glavo čisto zmešal. No, zdrava je, urožala se ne bo. Vidiš, da sem odkrit. In sem si mislil —«

»Kaj si si mislil?«

»No, mislil sem si, da bi mi mogel biti nekak strelavod!«

»Kaj?«

»Strelavod! Saj ti si vendar tudi zanimiv človek!«

»Pa še kako!« vpade Dorival v besedo.

»Nemogoče! Imam dela čez glavo. In sploh: Nekoč si mi svetloval, naj si Ruta Rožičevo vendar —«

»Takrat sem imel svoje razloge!«

»Danes jih imam pa jaz!«

Tedaj je stotnik jezen odšel.

Dorivalu je bilo jasno ko beli dan:

Ruta brenči za njim!

Tudi dinamično bombo bi metal zanjol!

Tuhtal je in tuhtal dan in dneva pol.

Slednjič mu je bilo jasno, sicer še ne kako v megli, da se mora pripraviti karmoč pripravno.

Pogleda na uro. Nekaj minut manjka do osmih.

Skočil. Čas je pripraven. Sklene, da se preobleče in nekoliko prevoha take prostore, kjer je upanje, da dobi človeka, ki bil za rabo.

S samokresom v žepu odide pol ure pozneje zdoma.

Pot ga je vodila v notranje mesto mimo poslovne hiše, ki ji je vrata krasil izvesek konzulata republike Costalinde.

»Spavaj v miru, ljubček moj,« si je zažvižgal in se nasmešnil grbu s palmo in tremi tigrovimi kremplji počez.

Davno je že, kar je bil na nočnih pohodih s Potokarjem zašel v klet blizu Aleksandrovega trga. V to beznico je prihajala in odhajala razna sumljiva žlota Poleg pogrebakov in beračev bi baje tukaj srečali tudi denarjike iz družb z neomejeno zavezo, težke sinčke edinčke in vlomilce jeklenih blagaj. Potokar in Dorival sta hodila v to beznico in med njene goste, kakor da hodita gledat vele-mestno animivost.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Naznanila

Vigred ženski list (6 zvezek) je izšel. Uprava je v Slomškovi ulici 1.

n. Dijaki, ki so dovršili 6. realni ali vsaj 5. klasični razred gimnazije ter želijo stopiti v kapucinski red, naj s čimprej javijo pri p. Stanku v frančiškanskem samostanu na Marijskem trgu. Gimnazije in bogoslovne študije bodo nadaljevali popolnoma brezplačno v Italiji. Prav tako se sprejemajo dijaki iz nižjih razredov klasične gimnazije, če imajo le namen, pozneje stopiti v kapucinski red. Tudi oni bodo nadaljevali svoje študije v Italiji.

n. Sv. Anton na Veliki Loki pri Višnji gori. V novi cerkvi sv. Antona Padovanskega bo služba božja 18. junija (petek) ob 7. Naslednjo nedeljo 15. junija ob 11 bo služba božja v isti cerkvi. Castilci sv. Antona v ljudno vabljeni. Darujte skromen dar, da bo cerkev tudi od zunaj tako lepa kakor odnotraj. Cerkev ima še precej dolga. Sv. Anton bodi vsem darovalcem plačniki.

n. Lipovec. Redov Dejak Jože je služil pri 1. pešad. četi, 14. pp. v Kajaževcu. Tri tedne pred vojno je bil premeščen v Zajčkar v glavni štab. Jože se do danes še ni vrnil. Prosim, kdor o njem kaj ve, naj blagovoli sporočiti za nagrado 50 din na naslov: Dejak Lovrenč, Lipovec št. 6, pošta Dolenjavas pri Ribnici.

d. Ker je onemogočen uvoz inozemskih strojil, bo letos najbrž veliko povpraševanje po smrekovem čreslu, za katero se bodo nedvomno dosegle zelo lepe cene. Naj torej posestniki obelijo vsako posekano smreko ter čreslo lepo posuše, ker je verjetno, da bodo to blago lahko dobro prodali.

JABLIN - Jabolčnik

za izdelavo umetne domače pijače Vas stane za 50 litrov zavitek din 80.—, po pošti din 42.—, 2 zavitki po pošti din 78.—, 3 zavitki po pošti din 110.—. Prodaja Drogerija Emena

Ivan Kanc - Ljubljana - Nebotičnik

Petkovec nad Vrhniko. V četrtek, 29. maja, jutraj okrog treh se je pri posestniku Antonu Trevenu, pd. Kisovcu, na hišni strehi dvignil rdeči petelin. Ker je bilo vse s slamo krito in je pihal močan veter, se je vnel tudi zraven stoječi živinski hlev. Ker stoji kmetija na samem, sosedje niso mogli pravočasno pomagati in ogenj se je z bliskovitostjo naglo širil. Požar je uničil ves hlev in tudi sicer napravil veliko škodo. Pomagajte! — Letina nam dobro obeta. Kljub pomanjkanju delovne živine so narejena vsa spomladanska dela na njivah. Sadno drevje je šele sedaj pri nas v cvetju. Nad vse lepo cveto jabolka.

Kmetje in vsi, ki imate zemljo: Obdelajte vsake pod zemljo!

Kratke zanimivosti

O bojnih ladjah

Tolikokrat slišimo razna tuja in domača imena, s katerimi zaznamujemo različne vrste bojnih ladij. Naravnost k splošni izobrazbi že spada, da smo o njih vsaj nekoliko použeni.

Oklopnice se imenujejo največje ladje, katerih deli so opremljeni s posebnimi jeklenimi oklepi, debelimi 25 do 50 cm. Oklepi naj varujejo ladje pred sovražnimi streli. Oklopnice so opremljene s težkimi in navadno tudi z daljnostrelnimi topovi, ki zadevajo še na 30 ali 40 km v daljavo. Oklopnice so težke in okorne in vozijo bolj počasi. Posebno velikim in dobro opremljenim oklopnicam pravimo tudi drednoti.

Križarke so velike bojne ladje, ki pa niso opremljene s težkimi topovi in nimajo posebnih oklepov. Pač pa so močni njihovi stroji, da dosežejo ladje hitrost do 60 in še več kilometrov na uro. Križarke podobne so ladje-izvidnice in rušilci, ki pa so večji in dobro oboroženi. Križarke križarijo po morju v vseh smereh in gledajo za sovražnim brodom. Če je slabotno, ga napadejo same, sicer pa opozorijo nanj glavno brodom.

Izvidnice so nekatere morske patrolne. Ker so opremljene s torpedi, jih imenujemo tudi torpedovke. Njihova naloga je, da se kolikor mogoče približajo sovražni ladij, izstrelijo proti njej torpede in se nato umaknejo. — Se manjše kakor izvidnice so ladje, ki polagajo mine v svojih in sovražnikovih vodah in odstranjujejo sovražni kove mine.

Posebno močne, četudi ne prevelike ladje so tako imenovani remorkadorji, ki so opora velikim, neokretnim ladjam. — Ladje svoje vrste so končno podmornice, ki plavajo na vodi in pod vodo in so zato najvažnejše napadalno sredstvo.

Nekaj o vremenu

Narava sama je dobra znanilka dobrega ali slabega vremena. Kdor se je učil brati v njeni knjigi, je brez težave dober vremenski prerok. Posebno dobro se razumejo na vreme pastirji, kmetje in drugi, ki živijo v naravi. Na podlagi njihovih opazovanj skozi stoletja in stoletja je mogoče z vsoto verjetnostjo sklepati o predstoječem vremenu.

Napovedovalci dežja. Mravlje so pred dežjem nenavadno delavne in v mravljiščih zelo živahne. Oslu rigajo pogostejše kakor navadno. Zazeljene kosti bole na zlomljenih mestih. Petelini prhutajo s krili, koki so nemirni. Luna ima kolobar. Psi in mačke so zaspani, mačke rade poležavajo okoli ognja. Perje in suho listje v bližini močvirij se zvija. Rise se igrajo na površini. Muhe lezejo v stanovanje in so sinitje. Zaba glasno reglajo. Črni kos je glasen in nemiren, živina

se zbira na enem delu travnika z repom, obrne-nim proti vetru. Sraka glasno vreči. Ozračje je nenavadno jasno. Zvok se sliši glasneje in jasneje. Gosli in race gajajo pogosto in glasno. Svetilke in sveče so motne. Iz dimnika letijo saje. Zahajajoče sonce je blede. Mnoge trave ovenejo, nekatero cvetje se zapira. Pajki se sprehajajo po zidu. Lastavice letajo nizko. Veter je topel. Srake so spravilo zgodaj v gnezda. Po zemlji se vala dim. Predmeti v daljavi se zdijo bližji kakor navadno.

Znaki lepega vremena. Mračniki letajo pozno v noč. Raznovrstna mrčes se mudi v noč na prostem. Škrjanci letajo visoko in dolgo pojejo v zraku. Luna je jasna. Dim iz dimnikov se dviga naravnost v zrak. Če je oblačno in megleno, se začne nebo v poznem jutru jasnit. Zvezde lepo svetijo. Sončni zahod je rdeč.

Zakaj zgubijo hoteli dobre goste

Neki švicarski hotelir, ki zatrjuje, da morata gostilničar in hotelir storiti vse, da gostom bivanje v hotelu naredita čim prijetnejše in udobnejše, je na podlagi dolgoletne izkušnje izračunal, da izgubijo hoteli in gostilničarji svoje goste zaradi sledečih vzrokov: nevljudnost osebja prežene najmanj 9 odstotkov gostov, zaradi popolne ravnodušnosti odideta 2 odstotka, zaradi previsekih cen izgubijo 14 odstotkov gostov, zaradi slabe kuhinje 10 odstotkov, zaradi slabe kurjave 10 odstotkov, zaradi napačnih obvestil 7 odstotkov, zaradi napačne reklame 4 odstotki, zaradi slabih postelj 5 odstotkov, zaradi nepoštenosti pri plačevanju 6 odstotkov, zaradi nečistosti 12 odstotkov, zaradi prepočasne postrežbe 10 odstotkov in zaradi premale raznovrstnosti hrane 5 odstotkov gostov.

Od kdaj pijemo pivo?

Ze rimski zgodovinar Tacitus je zapisal, da so Germani posebno ljubili pijačo, zvarjeno iz ječmena. Egiptovski hieroglifi spet dokazujejo, da so pili pivo že faraoni pred davnimi tisočletji. Stari Egipčani so imeli celo že prave pivovarne. Tudi Kelti, predniki na naši zemlji, so poznali pivo, prirejeno iz ječmena, in najbrže so okusno pijačo poznali tudi že stari Slovani. Od 4. stoletja naprej se v Evropi pridružuje tudi hmelj in sicer ga je vpeljala svetnica Hildegarda, opatinja samostana Rupertsberg pri Bingenu. V srednjem veku so se bavili s pivovarstvom posebno samostani. Tridesetletna vojna je podrla starodavno tradicijo, med nižjim ljudstvom se je udomačilo žganje, gospoda je kmalu začela segati po čaju, kavi in čokoladi. Ko je država iskala novih dohodkov, se je spomnila tudi pivovarstva in kmalu je pivo spet postalo polno žejne belode in prazne državne blaginje. Danes pa predstavljajo pivovarniški karteli gospodarsko moč, ki je je skoraj nemogoče izpodrinuti.

Ali lahko štejemo do milijarde

Do sto gre stvar prav dobro in gladko ter traja, če pogledamo zraven na sekundni kazalec žepne ure, približno eno minuto. Kaj pa naprej — šteti moramo seveda tudi stotice s polnim imenom.

Štetje bi bilo zelo preprosto, če bi pričeli vedno z eno. Toda v tem primeru moramo izšteti vse, torej: sto ena, sto dve itd. Do 200 lahko naštejemo nekati jeziki akrobati v eni minuti, toda za nadaljnjih sto (200—300) potrebujemo že eno in pol minuto, za prvi tisoč pa dobre četrt ure. V eni uri lahko naštejemo do 4000, pri številu 40.000 pa se je čas izgovarjanja števil že podvojit, zato moramo živovati ne deset, temveč 20 ur. Pri 400.000 je ura že antiktakala 400 ur, pri 4.000.000 pa 8000 ur. Je to dolgočasno in naporno delo, ker moramo poleg štetja še računati čas na uri.

Teoretično je pa dokazano, da bi rabili za naštevane do ene milijarde nekaj več kakor 600 let, to bi bilo pa za vsakega zemljana nekoliko preveč. Torej nikar ne poskušajte!

Vajenca na tapetniško obrt poštenih starih, sprejme tapetništvo Habič, Poljanska cesta 17, Ljubljana.

LJUDSKA POSOJILNICA
V LJUBLJANI

zadruga s neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači nasproti hotela »Union«

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%** proti odpovedi po **5%**

Mali oglasi

Iščem konja

bolj sijakarski, pramast, melane sive lase, na prvem dentem kopitu napobeno sirje, lisa na glavi, oddan 4. aprila 22. postarke, mu polka Ljubljana-Vid, sig. 227. Kdor kaj ve, prosim, razjasniti Antonu Turkcu, Papezi 18, Plešce.

Proti nagradi

Vse občine in posameznike prosim, ako kdo ve, kje se nahaja kobila prama, ime ji je »Barga«, na čelu mala zvezda, je bolj nizka, širokega krifa, stara 3-16 let, ne pušči se sedlati na jahanje, obuljena od komata na obeh straneh, sig. 181 na desni nogi. Janes Plet, Vrh 1, občina Hinje, Dolenjska.

1000 din nagrade dam

onemu, ki izsledí mojega konja prama, 6 let star, srednje teže, visok 157 cm, Velike glave, s malo zvezdico na čelu, malo grbast in s močno grivo. Na zadnji nogi ima do visline kincejnov belo liso; je brez voj, erid, številke. - Josip Verbič, Vrhnika, Švabičeva 1.

Prosim vojaka,

s katerim sva govorila na Čvetno nedeljo v Soderlici pred gostilno »Fajdiga«, kje je pustil opremo s mojo kobilo-pramo? Je brez številke, vis. 155/173, zadnja desna noga v bicliju bela in malo debelejša, na glavi ima zvezdo, rep do kolena pristržen. Kdor mi pomore do lastnine, dobi nagrado! Franc Oblak, vas Maršiče 2, p. Ortnik nad Ribnico.

Lepe nagrade dobi oni

ki izsledí kobilo pramo, staro 5 let, na glavi ima malo cveta, rep črn, kosat, griva napol ostrušena. Visina 152, obseg 157 cm, sig. na nogi števil. 77. Je malo silna. Komur je kaj znano, prosim, da mi sporoči proti lepi nagradi. Miha Grkman, Turčije štev. 14, pošta Kamnik.

Iščem kobilo

srednje teško, na levi strani na robitih ima črno liso, je temna prama, nekoliko tolarasta, brez žiga, stara 8 let. Visoka 157, obseg 172 cm. Sporočiti proti nagradi 1000 din na naslov: Franc Planinšek, Zagradšče št. 14, obč. Dobruje.

Iščem vola, žig 47,

sivobele barve, razpuščen v Novem mestu. Sporočiti proti nagradi na naslov: Škurk Rafael, Škurki štev. 1, Turjak.

Išče se konj

temen pram, sig. 141, visok 160/180 cm, star 11 let, srednje teže, zadnji 2 nogi in prednja so v bicliju bele, rep malo pristržen in malo kosat. Sporočiti proti nagradi na naslov: V. Jeromen, Malavaz št. 21, p. Jedinca.

1000 din nagrade dobi

kdor pove, kje se nahaja kobila luna prama, visina 160, obseg 181 cm. Vojni list 274. Ima bolj teško glavo, je srednje velikosti, ter ima bolj velike lakotnice. Prednja kopita ima bolj slaba, zadnje noge bolj krive. - Posebno se pozna po tem, ker je ščetnata. Sporočiti na Remšgar Jože, Verd št. 18.

Iščem konja

fuksa. - Bil pri štabu divizije - visok 160, obseg 180 cm, ima na glavi zvezdo, ime mu je »Publi«, leži samo na desni strani, kdor bi kaj vedel, naj sporoči - proti nagradi 1000 din - na naslov: Petkovšek Ivan, Ižanska c. 117, Ljubljana.

1500 din nagrade

dam onemu, ki mi omogoči dobiti mojega 6 let starega konja prama s št. 1477. Oddan je bil v Šmartno ob Savi 4. aprila 1941. v službo artileriji. - Konj ima na glavi malo liso, veliko kopito, prednjih nog, na pravi ima rano od komata. - Jože Zebec, Gorica, vas 24, p. Ribnica na Dolenjskem.

Iščem kobilo

krstnjave barve, s zvezdo na glavi, stara 14 let, lakotnice ima velike, zadnje noge ima krive, je osorna, brez žiga. Dam 1000 din. Petrovič Anton, Sinja gorica 12, pošta Vrhnika.

1000 din nagrade dobi

kdor mi izsledí konja mokrega fuksa, glava bolj teška, na glavi ima črno liso in kako sive dlake, noge ima bolj teške, oddan je bil v Kranj, razpuščen pod Zepinam, visok 158/177, sig. 162, Martin Zajc, Račna 2, p. Grosuplje.

2000 din nagrade dobi

kdor na vsakega konja in opremo; konj, sig. 225, vis. 175, črn, na čelu zvezda, kratak rep, napol ščetn, ter oprema s žigom 226; kobila temna fuksa, sig. 225, vis. 155, dolga lisa, stara 6 let, in oprema s žigom 226; kobila fuksa, brez žiga, vis. 154, zadnja leva noga do vicija črna, zvezda na glavi, stara 12 let, in voz, sig. 225. Anton Jenko, Vodnikova 21, Zgor. Slika, Ljubljana.

1000 dinarjev

dobí na vsakega konja, kdor mi sporoči, kje se nahajajo: konj rdeč pram, zvezdo na glavi, star 5 let, sig. 2211, vis. 162/174, in komat s žigom 2210; konj pram s kosatim repom in zvezdo na glavi, sig. 227, visok 160/177; iščem še naslednja žiga: 726, 728. Sporočiti Ivanu Japlju, Nitevec 6, p. Borovnica.

Iščem konja prama

165/174, žig 22 ali brez žiga, nizka prednja kopita, po glavi nekaj belih diakov, glavo nese pokonci, blizu sedla ima šopek bele grive, voda se mu nekoliko zapira, kadar nima kaj jesti, nosi izpod sebe stelo v zlebe; iščem tudi komat in voz pod isto številko, komat je na levi strani zašit in je za zraven vozit; voz je temno zelene barve, na zadnjem koncu l. 1922, prednji konec narejen na šajbo, lojtre so stare, tehnična ima 4 kavlje, lestve stare. Sporočiti proti nagradi 2000 dinarjev Blažu Skodlarju, Log št. 41, Brezovica.

Iščem dva konja

prvi konj fuksa s žigom 245, star 8 let, na glavi belo liso, s zadnjima nogama se kreše, natrgan jezik, vis. 141/175; drugi konj je svetel pram, brez žiga, na desno oko slep (izlito), vis. 153/150, noge močne, prednja kopita velika in bolj slaba. Sporočiti proti lepi nagradi na Hren Marijo, Verd št. 24, p. Vrhnika.

1000 dinarjev nagrade

dam, kdor mi sporoči, kje je vol črni sivoc, sig. 18 zastržen na stopnu, roge pokonci, vođa mrč. Matija Marolt, Ceriva 7, Dolenji Logatec.

Iščem vola

plenične barve, starega 4 leta, levega povitega žigota, sig. 192, roge kratke, srednje debele, teže 470 kg. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti primerni nagradi na Josip Kmet, Podgorč 9, Dvor pri Zuzemberku.

Iščem dva vola

oddana 5 aprila v 14. art. polk v Ljubljani, imata žig 290, en vol je sivobele barve, a drugi plenične. Pojavila se proti lepi nagradi na Franc Baraga, Dolenja vas 57, Cerknica pri Raketu.

Iščem konja, žig 621,

je črn pram, kratak 6 let star, ime »Muri«. Sporočila proti nagradi na Ignac Jarm, Prapreče 2, Vel. Loka, Dolenjska.

Dobro nagrade

dam tistemu, ki izsledí moja dva konja fuksa, eden s žigom 1218, oddan v Hrašče pri Ljubljani. Drugi s žigom 224, na desno oko mesečno slep, oddan v Stražišče pri Kranju, oba s belimi lisami, težje vrste. - Zelnikina Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska št. 1.

2000 din nagrade

plačam, ako dobim nazaj konja črnega fuksa, velikega, s belo liso na glavi in smrč, zadnje noge spodaj bele, desno prednje kopite belo, star 12 let, sig. št. 523 ali mogoče brez žiga. - Spedicija Turk, Ljubljana.

Sporočam

da se pri meni nahaja konj s žigom 126, in voz s žigom 118. Karol Zorn, Razbore 2, Vel. Loka, Dolenjska.

500 din nagrade dam

tistemu, ki mi sporoči, kje se nahaja konj rdeč pram, nizem, kratak, dobro rejen, prednje noge podane, kosat rep in griva, malo slokast, brez žiga, 14 let star, vzet na česti Ribnica-Zlebič. Franja Peterlin, Vel. Poljane 13, p. Ortnik.

Iščem konja fuksa

s št. 2187, s malo belo zvezdo na strani čela, 8 let star, vis. 158/179, prednje noge ravne, griva in prednje noge v bicliju malo pristržene. Dam 1000 din nagrade. Ivan Stranar, Borovnica št. 35 pri Ljubljani.

Imam vola

plenične barve, na čelu mala bela lisa, težak 700 kg, sig. se ne pozna. Vidar Alojz, Vel. Račna 7, p. Grosuplje.

Iščem konja fuksa

mala lisa na glavi, tankih nog, sig. 2022, vis. 158/172, oddan na Jezici. Najditejlu dam 500 din nagrade. Leopold Meden, Begunje št. 37 pri Cerknici.

Iščem kobilo

črnoasto rjavo pramo, tolarjasto, stara 16 let, vis. 162/177, sig. 2208, in komat s žigom 2209; voz zelene barve, oje novo, sig. 2110 D. A. S. Sporočiti je proti nagradi Francu Drašlerju, Nitevec 2, Borovnica.

Konja prama

sig. 44, in kobilo fukso iščem. Nagrada je 1000 din. Kupim pa močan voz in komat. Prodam kosilnico »Derling«. Zabelek Franc, Rudnik, Ljubljana.

Iščem konja fuksa

s belo liso na glavi, ima nekoliko pristržen rep, sig. št. ga ima 25, najbrž je brez nje, vis. 176/159, star 12 let. Sporočiti proti nagradi na Grad Franc, Petelinje, obč. Dolaka.

Iščem vola

okrog 550 kg teškega, rdeče pasast, bela glava, lep, rogove vstran in jih ima prizgana. Je okroglega žigota, breg žiga. Sporočiti - proti nagradi 1000 din - na naslov: Franc Tome, Tlake, p. Smarje Sap. Dolenj.

Prosim vsakogar

da mi sporoči, ako ve kaj za mojega konja vranca, starega 7 let, spredaj širokega, vis. 158/178, snakla nima. Josip Debeljak, Travnik 78, Loški potok.

Iščem konja

rdečega šimla (straši), brez žiga, zadnja desna noga bela, ima malo zatekle zadnje noge in krč ga večkrat močno tolče. Sporočiti proti nagradi na Jos. Gregorka, Sap 13, p. Vrhnika.

Iščem konja fuksa

svetle barve, na čelu in smrčku majhno belo liso, na zadnjih nogah ima rape spredaj nad kopiti, sig. 323. - Kdor ve kaj, naj se zglašuje proti nagradi na Peter Šecar, Belica, p. o. Plešca.

Iščem vola

plenične barve, teže 400 kg, sig. 274, zastržen na levem kolku III. V. D. Proti nagradi 400 din. Anton Štebija, Podgorica 12, Videm-Dobrepolje.

Iščem vola, žig št. 356

Kdor bi vedel kaj, se prosim, da sporoči proti nagradi Janezu Rupniku, Ziberše 55, p. Gor. Logatec.

1000 din nagrade dam

tistemu, ki mi sporoči, kje se nahaja kobila temna prama, stara 7 let, na glavi bela zvezda, med nosnicami ozka bela rifa, širokega krifa in srednje teška, vis. 155/178, sig. 284. Polde Hud, Pristal 4, p. Trebnje.

Iščem fanta

za vsa kmečka dela. Ivan Brčić, Zg. Kalsif 14.

Iščem konja

Mikol, črn, bolj lahke sijakarski, glavo nese pokonci, na čelu ima belo zvezdo, na prednji nogi sig. 2017, zadnje noge nekoliko podane, dolge vicije, na zadnji desni nogi nad kopitom malo po-mesanih belih diakov, 6 let star. Kdor bi kaj o njem vedel in mi sporočil, dobi nagrado. - Janes Bonat, Seišček št. 4, p. Begunje pri Cerknici.

Hlapca

za vsa poljska dela sprejemam. Plačam 400 dinarjev. Rode Franc, mesar, Moste, Ljubli.

2000 din nagrade

dobí, kdor mi izsledí kobilo fukso, lisčje barve, 6 let stara, na glavi dolga bela lisa, zadnja leva noga pod kolonom bela, desna nad kopitom malo bela, v kolenu mažgan, štippan, 153/158, brez žiga, ki je ušla 27. aprila v Šmarjah pri Grosupljem, naj sporoči na Sterle Miha, Iška 6, p. Ig pri Ljubljani.

Iščem voz z lojtrami

v dobrem stanju, 3 kolesa ima nova, zavora spredaj, prva os navadna, zadnja ostrušena, veriga pri stanju, ena dobra ena popravljena. - Stanga spodaj odklana, peruti pri stanju nalomljena. Folk je bil razpuščen v Ribnici. Sporočiti - proti nagradi 200 din - na naslov: Škulj Jože, Ponikve št. 22, Videm-Dobre polje.